

#1 3686

Srebrna medalja Apimondie podeljena reviji Slovenski čebelar - Vancouver 1999

Mednarodni čebelarški kongres Apimondie,
Ljubljano, 24.-29. avgust 2003

letnik CIII - leto 2001

1

SLOVENSKI ČEBELAR

ISSN-0250-4697

LETO 1873 - PRIČETEK PERIODIČNEGA ČEBELARŠKEGA TISKA NA SLOVENSKEM

Čebelarška zveza Slovenije: XXIV. državni čebelarški seminar in čebelarška prodajna razstava 2

ČEBELARJEVA MESEČNA OPRAVILA

Stane Plut: Čebelarjeva opravila v AŽ panjih v januarju 3

Milan Vajda: Čebelarjeva opravila v nakladnem panju v januarju 5

Julij Gabersček: Veterinarski nasveti – Obdavčitev čebelarjev (I. del) 6

BOLEZNI ČEBEL

Franc Šivic: Italijanski poklicni čebelarji so zborovali 8

Dong Bingyi: Bolezni in dejavniki, ki povzročajo plazenje čebel 9

PRODAJA ČEBELJIH IZDELKOV

Milan Meglič: Kolektivna blagovna znamka za »Slovenski med« 12

ČEBELARSKI KONGRES

Janez Mihelič: Strokovni dnevi sadjarstva, čebelarstva in zeliščarstva na sejmu Sadje 2000 v Gornji Radgoni 13

Janez Poklukar: Evropska konferenca z naslovom »Molekularni mehanizmi odpornosti čebel pri čebeljih boleznih« (Nadaljevanje) 16

IZKUŠNJE NAŠIH ČEBELARJEV

Marjan Debelak: Večmatično čebelarjenje in statistika 18

ZA MLADE ČEBELARJE

Koloman Kozic: Tudi čebelarstvo je lahko del tehnike 20

ČEBELICE NA INTERNETU

Boštjan Grom: čebelarji@groups.com 21

IZ DRUŠTVENEGA ŽIVLJENJA

Jože Tolar: Čebelarско društvo Železniki je dobilo svoj društveni prapor 22

Jože Boštjančič: Čebelarско društvo Mengeš je praznovalo 95-letnico organiziranega čebelarjenja v Mengšu in okolici 23

Milan Meglič: Čebelarške delavnice 2000 v Kranjski Gori 24

Irma Lipovec: Osnovna šola Koper je povezana s krajem in čebelarji 25

Lojze Pešelj: Ustanovili smo prvo društvo za zaščito geografskega izvora kočevskega medu 26

Norbert Jedlovčnik: Mladi čebelarji iz Slovenske Bistrice in Oplotnice so posadili več kot dvanajst tisoč medovitih rastlin 26

Marjan Debelak: Sklepi druge seje komisije za tehnologijo čebelarjenja 27

Čebelarška zveza Slovenije: Člani – Čebelarška zveza vam ponuja 32

Pravila Čebelarške zveze Slovenije – II. del 34

The Beekeepers' Association of Slovenia: The XXIVth National Beekeepers' Seminar and Beekeepers' Selling Exhibition

THIS MONTH'S WORK FOR BEEKEEPERS

Stane Plut: Beekeepers Jobs in AŽ Hives in January

Milan Vajda: Beekeepers Jobs in Multiple-Story Hive in January

Julij Gabersček: Veterinary Advice – Taxes for Beekeepers (Part I)

BEE DISEASES

Franc Šivic: Italian Commercial Beekeepers Held a Meeting

Dong Bingyi: Diseases and Factors Causing Crawling of Bees

SALE OF BEE PRODUCTS

Milan Meglič: The Collective Trade Mark »Slovenian Honey«

BEEKEEPERS' CONGRESSES

Janez Mihelič: Expert Days in Fruit Growing, Beekeeping and Herbalism at the Fair »Fruits 2000« in Gornja Radgona

Janez Poklukar: The European Conference Bearing the Title »Molecular Mechanisms of Bee Resistance in Bee Diseases« (Continuation)

OUR BEEKEEPERS' EXPERIENCES

Marjan Debelak: Multy-Queen Beekeeping and Statistics

FOR THE YOUNG BEEKEEPERS

Koloman Kozic: Beekeeping, Too, Can Be a Full-Time Job

HONEY-BEES ON THE INTERNET

Boštjan Grom: čebelarji@groups.com

FROM THE SOCIETY LIFE

Jože Tolar: The Železniki Beekeepers Society Has Got Its Society Banner

Jože Boštjančič: The Mengeš Beekeepers Society Celebrated Its 95th Anniversary

Milan Meglič: Beekeepers Workshops 2000 in Kranjska Gora

Irma Lipovec: The Koper Primary School Is Associated with the Locality and Its Beekeepers

Lojze Pešelj: We Founded a Society to Protect Geographical Indication of Origin of the Kočevje Honey

Norbert Jedlovčnik: The Young Beekeepers from Slovenska Bistrica and from Oplotnica Planted More Than Twelve Thousand Nectar Plants

Marjan Debelak: The Decisions of the Beekeeping Technology Committee

The Beekeepers' Association of Slovenia: Members – Here is What the Beekeepers' Association is Offering You

Publication of the Rules and Regulations of the Beekeepers' Association of Slovenia – Part II

Srečno in medeno
novo leto
2001

*želijo vsem
čebelarjem in sodelavcem
Slovenskega čebelarja*

*predsednik ČZS,
upravni odbor ČZS
in uredništvo
Slovenskega čebelarja*

ČEBELARSKA ZVEZA SLOVENIJE VABI 3. MARCA 2001 V CELJE NA XXIV. DRŽAVNI ČEBELARSKI SEMINAR IN ČEBELARSKO PRODAJNO RAZSTAVO

Čebelarska zveza Slovenije bo v **SOBOTO, 3. MARCA 2001**, z začetkom **ob 9. uri**, organizirala **XXIV. državni čebelarški seminar in čebelarsko prodajno razstavo**. Seminar bo v dvorani **E CELJSKEGA SEJMA** v **CELJU, Dečkova 1**.

DNEVNI RED SEMINARJA

Ob 9.00: Odprtje in pozdravni govor predsednika ČZS g. Lojzeta Peterleta.

9.15: Predavanje in okrogla miza z naslovom »Slovensko čebelarstvo in čebelarstvo v Evropski zvezi – trženje, izobraževanje čebelarjev, prevozi na paše, pospeševanje čebelarstva, zakonodaja in zdravstveno varstvo čebel«.

12.00–12.30: ODMOR

12.30–15.00: Nadaljevanje razprave (vprašanja čebelarjev in odgovori predavateljev) na mednarodni okrogli mizi, z naslovom »Slovensko čebelarstvo in čebelarstvo v Evropski zvezi – trženje, izobraževanje čebelarjev, prevozi na paše, pospeševanje čebelarstva, zakonodaja in zdravstveno varstvo«.

Referati bodo objavljeni v zborniku.

ČEBELARSKA RAZSTAVA

V dvorani sejma bo organizirana prodajna čebelarska razstava. **Prijave razstavljalcev sprejemamo do 15. februarja na ČZS, telefon 01/421 79 40. Razstavljalni prostor bo brezplačen samo za tiste inovacije, ki bodo razstavljene prvič.**

Vstopnina za udeležbo na seminarju je 1.000.- SIT. Z vstopnico boste prejeli tudi zbornik referatov.

Razstava bo odprta že ob 8.00, tako si jo boste lahko ogledali še pred začetkom seminarja.

Vljudno vabljeni vsi slovenski čebelarji in ljubitelji čebel!

Čebelarska zveza Slovenije

PROSTOVOLJNE PRISPEVKE za Čebelarški center Slovenije

lahko **posamezniki** nakažete ČZS s splošno položnico. V rubriko »Vplačal je« napišite ime, priimek in naslov; v rubriko »Prejemnik« ČZS, Ljubljana; v okence »Številka računa« 50100-678-48636 in v okence »Sklic na št.« obvezno vpišite 1225.

Le tako izpolnjena položnica nam bo omogočila natančno evidenco o zbranih sredstvih in darovalcih za objavo v Slovenskem čebelarju.

Hvala Vam za pomoč pri graditvi centra Slovenskih čebelarjev.

ČZS

DELOVNE AKCIJE NA ČEBELARSKEM CENTRU V LETU 2001

Gradbeni odbor Čebelarškega centra Slovenije pripravlja seznam del na delovnih akcijah v letu 2001 na katere bomo povabili čebelarska društva in njihove člane, da se jih bodo udeležili. Prva akcija bo že **10. in 11. marca 2001**, nato pa si bodo sledile vsako soboto in nedeljo do konca julija.

Vodstva društev pozivamo, da se že na občnih zborih dogovorijo s člani čebelarji, katerih akcij se bodo udeležili. Seznam del bomo objavili v naslednji številki Čebelarja. Predsednike ali tajnike društev pa prosimo, da se o udeležbi na delovni akciji predhodno dogovorijo z gospodom Vladom Pučnikom po telefonu številka **041 – 610 110**.

Gradbeni odbor ČCS

Čebelarjeva mesečna opravila

ČEBELARJEVA OPRAVILA V AŽ PANJIH V JANUARJU

Stane Plut – Semič

Spoštovane čebelarke in čebelarji, vstopamo v novo leto in pred vami je novi pisec mesečnih opravil v AŽ panju. Najprej naj vam, vašim družinam in seveda vašim čebeljim družinam zaželim predvsem zdravja, pa tudi vsaj povprečno medeno letino, ki bi jo tudi uspešno unovčili.

Pa naj se najprej predstavim, da boste vedeli, kdo je ta, ki naj bi vam celo leto solil pamet. Čebelariti sem začel že kot osnovnošolec, pri 13 letih, natančneje leta 1970. Učil sem se pri očetu in starem očetu, ki je bil prav tako čebelar. Ker je imel oče bolj malo časa za čebele, sem kmalu sam prevzel skrb za njegovih šest družin, čebelarstvo pa sem že čez nekaj let razširil na 12 družin, kolikor je bilo tudi prostora v starem čebelnjaku. To so bili zares lepi časi, saj sem cele dneve preživel pri čebelah in ob knjigi Sodobno čebelarstvo. Ta knjiga me je spremljala tudi pozneje, saj sem imel v srednji šoli skoraj vsako šolsko leto vsaj eno šolsko uro govornih vaj iz čebelarstva. Začuda so me sošolci kar radi poslušali, čeprav ne vem, ali zato, ker jim je bilo moje »predavanje« o čebelah zanimivo, ali zato, ker je minila še ena ura brez spraševanja. Tako so čebele že polnih trideset let moje življenjske spremljevalke. Zdaj čebelarim na stalnem mestu s 27 pridobitnimi družinami in nekaj rezervnimi. Čebelnjak sem postavil v bližini doma na Krvavčjem Vrhu v občini Semič. V vseh teh letih sem leta 1988 ostal skoraj povsem brez čebel, saj mi je takrat kljub zdravljenju 12 panjev pobrala varoa. Ostala mi je le ena rezervna družinica, ki ni bila dovolj močna, da bi hodila stikat v sosednji čebelnjak, v katerem pa čebele niso bile zdravljene. Sicer pa od takrat zaradi čebeljih bolezni ali varoe nisem imel nobenih izgub in upam, da bo tako tudi ostalo. Skoraj sem nekaj pozabil. Moj moto v čebelarstvu je, da naj ima vsak čebelar le toliko čebel, kolikor jih lahko dobro oskrbi, saj z njimi pridela prav toliko, kot bi sicer z večjim številom slabo oskrbovanih družin. Takšna je torej moja vizitka.

Zdaj pa se vrnimo nazaj, v čebelarstvo manj idiličen čas. Za nami je precej razburkano leto in pred nami še eno, ki najbrž ne bo nič lažje. Kljub temu vendarle lahko pričakujemo, da se bodo začele stvari obračati na bolje in da bomo tudi čebelarji našli tisto mesto v družbi, ki si ga zaslužimo. To je tudi

čas, ko mora vsak sam pri sebi potegniti črto, poračunati za nazaj in postaviti načrte za naprej. Ta čas je primeren, da v miru pregledamo, kaj smo naredili prav in kaj narobe v letu, ki je za nami. Postavimo si cilje, ki bi jih radi dosegli v tem letu in nič ne bo narobe, če bodo postavljeni nekoliko višje, kot mislimo, da bomo zmogli, saj nam bo želja po dosegi cilja vlivala vedno novih moči. Načrtujemo tudi kakšen tolarček za posodobitev našega čebelarstva, čeprav bo to morda samo nova, ustreznjša posoda za med. Zimski čas je tudi primeren, da si nabereimo novih znanj, ki jih bomo potrebovali med letom, zato sezimo po strokovni knjigi in pojdimo na predavanja, ki nam jih po navadi v tem obdobju pripravljajo v društvih.

Preden preidem na navodila, ki naj bi bila primerena za mlajše čebelarje (po stažu), naj najprej potožim, ker je treba prispevek pripraviti veliko prej, kot je objavljen, saj se medtem lahko še veliko zgodi. Pri tem imam v mislih predvsem vreme, od katerega smo zelo odvisni tako čebelarji kot naša čebelarska opravila. Ker se pri tem ne da kaj dosti pomagati, bo pač treba nekoliko predvidevati, kaj vse se lahko zgodi v tem času. Pri čebelah zdaj nimamo kaj početi. Privoščimo jim njihov zaslužen mir in počitek, da bodo, ko bo za to pravi čas, znova zaživele v vsej svoji moči. Poskrbeti moramo le, da jih ne bodo vznemirjale miši ali ptice. Za prve smo poskrbeli že jeseni, če smo na žrela namestili zapirala. Če ptice krmimo, počnimo to dovolj stran, da se ne navadijo stikati po bradah panjev. Ptici znajo povzročati precej nevšečnosti. Če imamo starejše panje, se teh še zlasti rad loti detelj, in to tako, da panj dobesedno preluknja. Kako se počutijo čebele ob nenehnem potrkavanju, pa najbrž ni treba posebej opisovati. Narobe bi bilo, če bi se ptičev lotili z lepilom ali zračno puško, saj so sicer koristni, le trda jim prede zaradi zime. Še najučinkovitejša in ne predraga zaščita pred pticami je mreža, ki jo proti ptičem uporabljajo vinogradniki. Mrežo napnemo pred panji, in sicer tako, da je vsaj 20 cm oddaljena od pročelij panjev in da hkrati v celoti zapira dostop do njih. Paziti pa moramo, da jo takoj, ko se obetajo toplejši izletni dnevi, odstranimo, sicer se čebele zapletajo vanjo in jih precej tudi ostane v njej, ko izletajo ali ko se vračajo domov. Do takrat se bodo ptiči bolj ali manj že odvadili stikanja po bradah panjev, nobene škode pa ni, če poberejo mrtnice. Ker so v tem mesecu navadno tudi obilnejše snežne padavine, ne bo škodovalo, če pred napo-

Moj čebelnjak v sadnem vrtu.

vedano otoplitvijo pred čebelnjakom odmečemo sneg, ga posujemo s slamo ali senenim drobirjem. Ker namreč čebele rade sedajo na sneg, jih precej tam tudi ostane. Nekateri čebelarji imajo to opravilo za nespametno in nepotrebno, škoduje pa ne, razen če ne rogovilimo pred panji, če ne hodimo v čebelnjak itd. Če drugega ne, se vsaj malo razmigamo na svežem zraku, to pa gotovo ne more biti narobe. Proti koncu meseca se bo v toplejših krajih v panjih že začelo porajati novo življenje. Sredi lanskega novembra se je tudi v Beli krajini polegla zadnja zalega, vreme pa je bilo idealno za zatiranje varoe z aerosolom. Zelo dobro je, če imajo čebele možnost, da se kmalu po zatiranju spreletijo. Če nismo prepričani, da smo novembra ali decembra čebele dobro očistili varoj, je zdaj, torej pred začetkom zaleganja, zadnji čas, da to postorimo. Kako to delamo, vam ne bom razlagal, saj postopek večina pozna, drugi pa za nasvet vprašajte veterinarje svetovalce, saj vam bodo z ustreznimi napotki gotovo radi pomagali. Pripomnim naj le, da bodo čebele, ki bodo dobile očiščene te nadloge, spomladi in poleti izpolnjevale naša pričakovanja, mi pa bomo praviloma imeli mir pred varoo, saj bomo izvajali le preventivne ukrepe in spremljali okuženost do začetka avgusta. V tem času naj bodo žrela odprta, da se panj zračni in da se v njem ne nabira vlaga. Če družine še niso odete, to storite zdaj, pred začetkom zaleganja. Za to opravilo izberite toplejši dan in ne povzročajte preveč nepotrebne hrupa. O materialih za paženje ne bom pisal, saj je bilo o tem že veliko napisanega. Proti koncu januarja je lahko tudi toplejše vreme in čebele bodo opravile prve izlete. Če je takšnih dni več, bodo same očistile tudi podnico panja, zato lahko zdaj naberemo mrtvice za laboratorijski pregled na nose mavost in jih oddamo veterinarju, ki skrbi za zdravje čebel na našem območju.

Skoraj vsak pisec čebelarskih nasvetov svetuje čebelarjem, naj skušajo biti ob prvem čistilnem izletu čebel pri čebelnjaku. To je sicer dobro, vendar neizvedljivo, če smo prav takrat v službi. Tega pa si ne ženite preveč k srcu, kajti, če je z vašimi družji-

nami vse v redu, tega ne počnejo zadnjič, zato bo vsak dan več priložnosti za ogled njihovega vedenja na bradi, preglasno in nemirno družino pa je slišati tudi po izletu. Takšne si označimo, saj so povečini brezmatične. Z njimi se ukvarjamo, ko bo za to primeren čas. Če smo navzoči pri izletu, moramo vedeti, da vse družine ne izletijo sočasno, kljub temu pa s tistimi, ki zamujajo, ni nič narobe, le ustrežnejšo hrano imajo ali pa so manj okužene z nose mo in ne čutijo takšne potrebe po trebljenju. Če po takšnem panju potrkamo, se čez čas oglasi z enakomernim šumenjem, ki kmalu potihne.

Januar je mesec, v katerem se navadno zaradi prehladnih obolenj poveča povpraševanje po medu. Ker pri čebelah nimamo kaj početi, se usmerimo v prodajo čebeljih pridelkov. Ne podcenjujmo svojega dela in dela čebel, zato medu ne prodajamo pod ceno. Pravilneje ravna tisti čebelar, ki pri večjem nakupu kupcu podari kozarec medu ali kakšen drug čebelji pridelek, ki ga ta sicer ne bi kupil. Tako ga bo imel priložnost poskusiti in morda bo drugič vprašal po njem. Res je na trgu veliko cenenegega medu, vendar moramo kupcem povedati, zakaj je takšen med poceni in kaj kupujejo pri vas. Z novo blagovno znamko za slovenski med bomo kmalu imeli možnost dokazati kakovost našega medu in zanjo tudi jamčiti. Dobro premislimo, preden se odločimo, da nam zanjo ni mar. Zato da jo bomo dobili, je bil potreben velikanski napor, glede na to pa, kot kaže, vendarle ni vsem po volji, da bomo čebelarji na ta način zavarovali med, pridelan v Sloveniji.

In še tema, ki bo aktualna in mimo katere ne morem, čeprav ne sodi v to rubriko. Januarja in februarja je po društvih večina občnih zborov, na katerih člani pregledajo opravljeno delo v minulem letu in naredijo načrte za naprej, prav tako pa je treba poravnati tudi članarino ČZS in matičnemu društvu. Morda se vam bo zdela letos nekoliko visoka, vendar pri vse višjih stroških in povečanih naporih ČZS za ureditev razmer v čebelarstvu niti ne more biti nižja. Najbolj narobe bi bilo, da bi zaradi tega zdaj, ko čebelarji najbolj potrebujemo eni druge, zapustili organizirane čebelarske vrste. Pred nami so, kot sem že prej omenil, uveljavitev blagovne znamke, reklamiranje le-te, ureditev statusa čebelarjev, Apimondia 2003, ki se hitro približuje, dograditev čebelarskega centra itd. Veliko nalog, ki od vodstva ČZS zahtevajo velik napor in veliko denarja. Tega je vse težje dobiti, vendar so cilji postavljeni in skupaj jih bomo dosegli, če bomo složni. Brez dvoma si to vodstvo, glede na to, kar je pokazalo v minule pol leta, zasluži, da ga podpremo in tako pomagamo precej razmajani čebelarski voz potegniti iz občestnega jarka in ga družno popeljati boljšim časom naproti.

Vsi, ki bi se mi radi oglasili s pripombami ali bi želeli dodatna pojasnila, lahko to storijo po elektronski pošti na naslov stane.plut@iskra-semic.si ali na naslov, ki ga dobijo pri uredniku.

ČEBELARJEVA OPRAVILA V NAKLADNEM PANJU V JANUARJU

Milan Vajda – Metlika

Ob vstopu v novo tisočletje želim vsem čebelarjem in čebelarjem Slovenije srečno novo leto, predvsem pa veliko uspehov, sreče in dobrih dosežkov pri čebelarjenju. Pričakujemo, da bo to leto najmanj tako dobro, kot je bilo minulo. Napovedujem obilno leto in za to se bo treba na vseh področjih čebelarstva dobro pripraviti. To velja predvsem za zimsko obdobje, ko moramo opraviti in postoriti vsa pomozna dela, kot so pregled in sortiranje satja, kuhanje voščin, priprava satnikov, nakup novih panjev itd., prav tako pa ne smemo pozabiti na strokovno izpopolnjevanje. Vse to moramo opraviti pozimi, ko nimamo neposrednega dela s čebelami, saj te mirujejo, hkrati pa privarčujemo dragoceni čas, saj se bomo morali spomladati precej več ukvarjati s čebelami.

Na začetku pisanja teh navodil v Slovenskem čebelarju je prav, da se na kratko predstavim. Izviram iz stare čebelarjske družine, saj čebelarimo že več kot dve generaciji. Moji predniki so čebelarili v krajini, premičnih 7-satarjih in AŽ panjih. Sam čebelarim od malih nog, zdaj s 320 panji v okolici Metlike v Beli krajini. Čebelarim tako z AŽ kot z nakladnimi panji. Zelo se zavedam, kako so za uspešno čebelarjenje pomembne izkušnje, znanje in novejši izsledki o čebelah in čebelarstvu. Pri nas čebelarimo družinsko, to pa pomeni, da vsi člani družine opravljamo vsa čebelarjska opravila. Ob konicah (točenje medu in podobno) nam pomagajo sorodniki. Ob takem številu panjev in nepoklicnem čebelarjenju pač ne gre drugače.

Upam in vesel sem, da se bo čebelarjska tradicija pri nas nadaljevala. Oba sinova sta vneti čebelarja, čebelarji pa tudi žena. Med čebelarji in čebelarji začetniki vedno poudarjam, da moramo pridobljene izkušnje in čebelarjsko znanje v dobro čebelarjenje in razvoja slovenskega čebelarstva skupaj posredovati mladim čebelarjem.

Vsak čebelar, predvsem to velja za začetnike, mora celo leto spremljati in opazovati mikroklimatske razmere na stojišču svojih panjev. Tem bolj to velja, kadar postavljamo nova čebelja stojišča in čebelnjake, saj je uspeh čebelarjenja v veliki meri odvisen od pravilne postavitve stojišča. Pri tem se držimo načela, da morajo biti panji postavljeni na sončno lego, biti morajo zavarovani pred vetrom in na mirnem kraju. Prednost imajo območja, na katerih se spomladati najprej stopi sneg.

Čebelam ugaja jutranje sonce. Veter ovira izlet čebel. Izgibati se moramo gostemu prometu in pešcem po poti mimo čebelnjaka. Predvsem pozimi je večje vznemirjanje čebelje družine lahko celo usodno za njen obstoj.

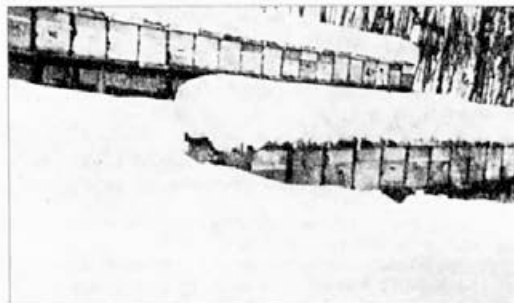
Čebelarjeva opravila in delo januarja niso tako zahtevna, kajti, kot sem že omenil, ta dela niso vezana na neposredno delo s čebelami. V tem času se občasno sprehodimo okoli čebelnjakov in preverimo, ali je na stojiščih vse v redu. Utegnilo bi se zgoditi, da bi se žrela zamašila s mrtvimi čebelami, snegom ali ledom. V takem primeru moramo oviro odstraniti, da ima zrak prost dostop do čebel. Paziti moramo tudi na glodalce, kot so miši, rovkve in podobno, saj nam ti lahko uničijo čebelje družine. Priporočam, da pod panje ali v čebelnjak nastavite vabe ali primeren strup.

Proti koncu januarja čebelarji postajamo vedno bolj radovedni, kako so čebele v panjih preživele zimo. Če smo jih jeseni pravočasno pregledali, jim dodali manjkajočo zimsko zalogo, jim dali zdravila in poskrbeli tudi za mlade matice, se nam zanje ni treba bati. Priporočam, da čebelarji, ki pod pokrove panjev niso dali opažev, to storijo zdaj, tako da panje zavarujejo s papirjem ali valovito lepenko oziroma s takim materialom, ki vsrkava odvečno vlago. Opaženje panja je dobro in nujno potrebno, ko začne matica zalegati jajčeca, saj se takrat v čebelji družini zviša temperatura. S poskusi so dokazali, da je poraba hrane pri zapaženih družinah manjša.

Znano je, da čebele pozimi uporabljajo med kot hrano zase in za zalogo, torej za razvoj in ogrevanje. V tem času nikar ne odpirajte panjev, da bi ugotovili, v kakšnem stanju so čebele, ampak raje z gumijasto cevjo skozi žrelo preverite šumenje čebel. V panju, v katerem ne boste slišali šumenja, je družina umrla.

Januar je primeren čas za inventuro uspešnosti čebelarjenja v minulem letu, tako da se bomo na podlagi teh ugotovitev lažje odločili za čebelarjenje vnaprej. Predvsem želim opozoriti na zmanjševanje stroškov pri posameznih opravilih v čebelarstvu, na tradicijo čebelarjenja, za čebelarja pa bo lažja tudi odločitev ob morebitni izbiri panjskega sistema.

Tako bo morda lažji tudi odgovor na pogosto zastavljeno vprašanje, namreč, zakaj je v Sloveniji sa-

Stojišče nakladnih panjev pod snegom

Slovenski čebelarji smo pred leti v Italiji obiskali čebelarski sejem ter čebelarja z več kot tisoč nakladnimi panji. Presenetila nas je zlasti dobro organizirana prodaja čebeljih pridelkov.

mo približno 10 odstotkov nakladnih panjev, vsi drugi pa so drugačni, predvsem AŽ. O tem vprašanju, prednostih in pomanjkljivostih obeh panjskih sistemov bom v prihodnje še pisal. V sosednji Avstriji in

drugod po svetu so namreč razmere glede zastopnosti drugih panjskih sistemov prav nasprotno našim.

Vsem čebelarjem toplo priporočam, da se januarja udeležijo občinskih zborov svojih društev, saj je organiziranost čebelarjev v čebelarskih društvih in Čebelarski zvezi Slovenije zelo pomembna. Na ta način bomo na področju razvoja čebelarstva, ekonomičnosti čebelarjenja, prodaje čebeljih pridelkov in širše državne pomoči dosegli več, kot nam je to uspelo doslej. Zimski čas izrabite tudi za strokovno izobraževanje in se udeležite strokovnih predavanj po društvih. Pristojni v društvih naj kot predavatelje povabijo čebelarske mojstre, ki so najbolj usposobljeni za predavanja o posameznih področjih čebelarjenja. Seznam čebelarskih mojstrov, ki so pripravljene predavati čebelarjem, je skupaj z njihovimi telefonskimi številkami objavljen tudi v tej zadnji številki Slovenskega čebelarja. V lanski zadnji številki so objavljeni telefoni vseh veterinarjev na določenih območjih Slovenije, tako da jih lahko vsi tisti čebelarji, ki potrebujejo kakršno koli pomoč, povprašajo za nasvet.

VETERINARSKI NASVETI OBDAVČITEV ČEBELARJEV

Julij Gaberšček — Tolmin

Zamisel za ta članek je nastala v poznih nočnih urah, ko smo se čebelarji z avtobusom vračali s čebelarskega kongresa v kraju Mende v Franciji. V vroči razpravi o problemih čebelarjenja je bilo razbrati, da čebelarji ne vemo oziroma premalo vemo o tem, kako je čebelarska dejavnost oziroma posamezen čebelar obdavčen, zato naj najprej navedem veljavne predpise, ki jih bom predstavil:

I. OBDAVČITEV FIZIČNIH OSEB Z DAVKOM OD DOHODKA IZ DEJAVNOSTI:

1. Opredelitev zavezanca (čebelarja) za obdavčitev dohodkov iz opravljanja dejavnosti
2. Dolžnost vodenja poslovnih knjig in način ugotavljanja davčne osnove
3. Napoved davka na dohodke iz dejavnosti

II. DOHODNINA:

1. Napoved za odmero dohodnine

III. DDV – DAVEK NA DODANO VREDNOST:

1. Dejavnost čebelarjev in davek na dodano vrednost

IV. TRGOVSKA DEJAVNOST

V. PRAVILNIKI:

- Veterinarsko-sanitarni nadzor in pregled medu
- Veterinarsko-sanitarni pogoji za proizvodnjo živil
- Pravilnik o splošnem označevanju predpakiranih živil
- Pravilnik o medu

Ena izmed nalog davčne službe je tudi izvajanje predpisov o izpolnjevanju davčnih in drugih obveznosti, določenih v davčnih predpisih (Zakon o davčni službi, v nadaljevanju ZDS, Uradni list RS, št. 18/96-54/99), ni pa pristojna za tolmačenje predpisov, ki urejajo statusno-upravna vprašanja čebelarjev, pogojev pridelave in prodaje medu ter čebelarskih izdelkov, vprašanja legalne prodaje medu in prodaje drugih čebelarskih proizvodov. Za to so pristojni Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj ter tržni in veterinarski inšpektorat.

I. – 1. ODAVČITEV FIZIČNIH OSEB Z DAVKOM OD DOHODKOV IZ DEJAVOSTI

– Davčni zavezanec čebelar

V 37. členu Zakona o dohodnini (v nadaljevanju ZDoh, Uradni list RS, št. 71/93, 2/94, 7/95, 14/96, 44/96) je določeno, da je zavezanec za davek od dohodkov iz dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: davek iz dejavnosti) fizična oseba, ki opravlja dejavnost (v nadaljnjem besedilu: zasebnik) in je vpisana v ustrezen register ali drugo predpisano evidenco na območju Republike Slovenije.

Po 38. členu ZDoh je treba ne glede na določbe prejšnjega člena davek iz dejavnosti plačevati tudi od dohodkov, doseženih:

- z rejo perutnine in drugih živali, ki ni vezana na doma pridelano krmo, z ribolovom ter gojenjem rib in školjk;

- s trsničarstvom, drevesničarstvom, pridelavo vrtnin ter gojenjem cvetja in gob;
- z opravljanjem kmetijskih storitev drugim s kmetijsko mehanizacijo.

Reja drugih živali: To je dejavnost čebelarjev, ki se po standardni klasifikaciji dejavnosti uvršča v: A/01.25 reja drugih živali.

Navedeno pomeni, da so prihodki iz čebelarstva obdavčeni z davkom od dohodkov iz dejavnosti, ne glede na to, ali so čebelarji kot posamezniki vpisani v register oz. drugo predpisano evidenco. Ker za dejavnosti iz 38. člena ZDoh niso predpisani posebni registri oz. evidence, je dolžnost fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost čebelarjenja, da **predložijo prijavo za vpis v posebno evidenco davčnega registra** na podlagi 35.a člena zakona o davčni službi, ki se glasi:

Fizična oseba, ki opravlja dejavnost, ki ni prepovedana po zakonu ali z drugimi predpisi in ki ni vpisana v register ali drugo evidenco dejavnosti ali poklicev, ker za to dejavnost ali poklic taka evidenca v predpisih ni uvedena ali ker predpisi niso določili dokumentacije, ki je potrebna za vpis v register v skladu z tretjo alineo drugega odstavka 75. člena Zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 30/93, 29/94 in 82/94), predloži prijavo za vpis v posebno evidenco davčnega registra v osmih dneh od začetka opravljanja dejavnosti.

Minister, pristojen za finance, predpiše podrobnejša navodila za izvajanje vpisa in vodenje posebne evidence iz prejšnjega odstavka.

Iz navedenega sledi, da mora vsak čebelar, zavezanec za davek od dohodkov iz dejavnosti, na Davčnem uradu oziroma v davčni izpostavi Davčnega urada na podlagi 35.a člena ZDS predložiti prijavo za vpis v posebno evidenco davčnega registra.

I. – 2. DOLŽNOST VODENJA POSLOVNIH KNJIG TER NAČIN UGOTAVLJANJA DAVČNE OSNOVE

Na podlagi 27. člena Zakona o davčnem postopku (v nadaljnjem besedilu ZDavP, Uradni list RS, št. 18/96, 36/96, 87/97, 82/98, 91/98, 1/99, 108/99) je določeno:

Davčni zavezanci vodijo za davčne potrebe poslovne knjige, izdelujejo letna poročila, davčne obračune ter vodijo druge evidence, predpisane s tem ali drugim zakonom. Poslovne knjige in evidence morajo biti vodene v redu in pravilno in na način, ki zagotavlja podatke za ugotovitev davčnih obveznosti. Poslovne knjige in evidence morajo biti dostopne na sedežu davčnega zavezanca. Če poslovne knjige in evidence niso

dostopne na sedežu davčnega zavezanca, jih mora davčni zavezanec na zahtevo davčnega organa predložiti v roku in na kraju, ki ga ta določi.

Izplačevalci plač in drugih prejemkov oziroma dohodkov, od katerih se davek plačuje po odbitku, so dolžni voditi evidence, ki zagotavljajo podatke za ugotovitev davčnih obveznosti.

Poslovne knjige in drugo dokumentacijo je treba hraniti najmanj 10 let po poteku davčnega leta.

Na podlagi 163. člena ZDavP davčni zavezanci, katerim se davek iz dejavnosti odmeri na podlagi davčne napovedi, zagotavljajo podatke o poslovanju, potrebne za ugotovitev davčnih obveznosti, s poslovnimi knjigami in evidencami, ki jih določi minister, pristojen za finance.

UREDBA o poslovnih knjigah in drugih davčnih evidencah (Uradni list RS, št. 77/96)

1. člen

S to odredbo so določene vrste in način vodenja poslovnih knjig in evidenc, ki so jih dolžni voditi zasebniki, ki opravljajo dejavnost in so vpisani v ustrezen register ali drugo predpisano evidenco na območju Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: zavezanci).

Poslovne knjige oziroma evidence vodijo, ne glede na določbe prejšnjega odstavka, tudi zavezanci, ki dosegajo dohodke z naslednjimi dejavnostmi:

- z rejo perutnine in drugih živali, ki ni vezana na doma pridelano krmo, z ribolovom ter gojenjem rib in školjk;

- s trsničarstvom, drevesničarstvom, pridelavo vrtnin, gojenjem cvetja in gob;
- z opravljanjem kmetijskih storitev drugim s kmetijsko mehanizacijo, če ni z zakonom ali s to odredbo drugače določeno.

Glede sistema vodenja poslovnih knjig, sestavljanja in predlaganja letnih poročil, vodenja poslovnih knjig in evidenc, knjigovodskih listin, amortizacije, revalorizacije, popisov, dostopnosti do poslovnih knjig in poročil ter prehodnih in končnih določb, se za zavezance iz prvega in drugega odstavka tega člena uporabljata Pravilnik o vodenju poslovnih knjig in sestavljanju letnega poročila za samostojnega podjetnika posameznika (Uradni list RS, št. 5/95, 76/97 in 86/98) in ta odredba.

Zavezanci morajo pri vodenju poslovnih knjig in sestavljanju letnih poročil upoštevati kodeks računovodskih načel.

(Nadaljevanje prihodnjič)

ČEBELARSKA RADIJSKA PREDAVANJA V JANUARJU 2001

Januarja boste v oddaji KMETIJSKI NASVETI na prvem programu Radia Slovenija lahko poslušali:

- v torek, 9. januarja, ob 12.30 bo Franci Šivic govoril o programu dela Čebelarke zveze Slovenije v letu 2001;
- v torek, 23. januarja, ob 12.30 bo dr. Janez Poklukar govoril o nalogah, ki si jih je zadalo AČD v prvem letu novega tisočletja.

Urednica Ivanka Polanec

Bolezni čebel

ITALIJSKI POKLICNI ČEBELARJI SO ZBOROVALI

Franc Šivic

V nekaterih večjih zahodnoevropskih državah imajo poklicni čebelarji svoja združenja. Imajo pač drugačne interese in tudi drugačne probleme od ljubiteljskih kolegov, zato se povezujejo v organizacije, ki so praviloma majhne, kljub temu pa razmeroma hitro in uspešno rešujejo svoje probleme.

Sredi novembra lani so me na svojo problemsko konferenco povabili italijanski poklicni čebelarji. Organizirali so jo v znanem letovišču Rimini ob Jadranski obali, trajala pa je dva dni.

Težave, ki jih pestijo in zaradi katerih so zborovali, so predvsem nose mavost, varoza in zastrupitve čebel.

Nose mavost se pojavlja bolj ali manj vsako leto v čebelarstvih od Sicilije na jugu do Alp na severu. Čebelje družine so spomladi oslabiljene in zato ne morejo izrabiti zgodnje pašne na travnikih, sadnem drevju in na robiniji. Problem rešujejo s fumagilinom, ki ga dodajajo v zimsko hrano, vendar opažajo, da priporočeni odmerek 1 g zdravila na kilogram sladkornega testa ne zatire bolezni. Uspeh so dosegli šele pri odmerku 3 g fumagilina na kilogram sladkornega testa.

Seveda jih je zanimalo, kakšne izkušnje imamo z nose mavostjo čebel v Sloveniji. Povedal sem, da se pri nas bolezen pojavlja predvsem zaradi neprimerne hrane. Po našem mnenju je najboljši ukrep proti nose mavosti pravočasno dokrmeljevanje čebeljih družin z manjšimi količinami sladkorne raztopine. V Italiji sicer krmi družine vso zimo s pogačami, to pa čebele vzemirja in morda prav v tem tiči vzrok za pogoste in hu-

de izbruhe bolezni. Verjetno bi kazalo spremeniti čas in način zimskega krmiljenja čebel. Pretirana uporaba antibiotikov ni trajna rešitev in vodi v slepo ulico.

Največ pozornosti so italijanski poklicni čebelarji namenili varozi. Kljub številnim metodam zdravljenja s sintetičnimi akaricidi, kislinami in eteričnimi olji še vedno vsako leto odmre veliko čebeljih družin. Preplah povzroča odkritje, da je postala varoa na nekaterih območjih odporna na kumafos. Ta je doslej v veliki meri reševal italijansko čebelarstvo, podobno kakor pred njim sintetični piretroidi (na primer fluvalinat). Veliko čebelarjev uporablja oksalno kislino in sredstva na podlagi timola, vendar so rezultati iz kraja v kraj različni. Zavedajo se, da je rešitev v alternativnih zdravilih in od znanstveno-raziskovalnih institucij pričakujejo nove ali izboljšane metode njihove uporabe.

Tudi o zdravljenju varoze v Sloveniji sem moral dati nekaj pojasnil. Precej natančno sem opisal zimsko zatiranje varoe z aerosolom, torej z amitrazom. Sam način dela z aparatom za zamegljevanje se jim je zdel sicer dokaj posrečen, nikakor pa niso mogli sprejeti amitraza kot sredstva proti varozi, čeprav je v Italiji že registriran. Vedno znova so zatrjevali, da amitraz sam sicer res hitro razpade in ga v medu skoraj ni mogoče odkriti, toda njegovi metaboliti ostajajo in ti so še bolj rakotvorni od amitraza. Zato bodo ta akaricid uporabili takrat, ko bo zares hudo.

Zelo zanimivo novo sredstvo proti varozi je rotenon. O njem sem imel dokaj izčrpno predavanje, ki ga je za

ČEBELARSKA ZVEZA DRUŠTEV

MARIBOR
Tyrševa ul. 26
2000 Maribor
Tel. +fax: 02/251-62-44

NUDIMO

ODPIRALNI ČAS:

Ob sredah: od 8³⁰ do 14³⁰
Ob petkih: od 8³⁰ do 14³⁰
Ob sobotah: od 8³⁰ do 12³⁰

- ČEBELARSKO OPREMO
- ČEBELARSKI DROBNI PRIBOR
- EMBALAŽA - kozarci vseh vrst, pokrovčki, stekleničke za propolis vseh vrst.
- SATNICE za AŽ, za nakladni LR, za mali in veliki KIRAR
- Prodaja medu vrhunske kakovosti in ostalih zakladov iz čebeljega panja

NA GORNJE PROIZVODE NUDIMO POPUST NA OSNOVI ČLANSKIH KARTIC:

- 5 % popust v vrednosti nakupa od 5.000,00 SIT do 10.000,00 SIT
- 10 % popust v vrednosti nakupa nad 10.000,00 SIT

Pričakujemo vaše predloge za izboljšanje ponudbe

menoj dopolnil še prof. Silvano Calvareze z inštituta v Teramu (Abruzzo).

Rotenen je naraven insekticid in je sestavina korenin tropskih stročnic rodu *Derris*. Indijanci v Južni Ameriki ga poznajo že dolga stoletja in vedo, da je strupen za mrzlokrvne živali, zato ga uporabljajo za ribolov. Omamljene ribe seveda spečejo in pojedjo, ker to sredstvo za človeka ni nevarno. Med obema vojnama so ga za varstvo rastlin uporabljali Francozi, ker pa na svetlobi dokaj hitro razpade in ker je bilo zaradi neustrezne tehnologije njegovo pridobivanje drago, so ga nadomestili sintetični insekticidi. Pred tridesetimi leti so rotenon preizkušali v ameriških laboratorijih kot naravni citostatik, pred petimi leti pa so ga proti varovi prvič uporabili Španci, in sicer v enoodstotni mešanici inertnega prahu. Kot so na kongresu Apimondie v Belgiji poročali španski raziskovalci, so imeli z njim dobre rezultate – odpadlo je do 97 odstotkov varoj. Naslednje leto sem ga dobil tudi sam, vendar sem bil razočaran. Res je padlo precej varoj, vendar tudi veliko mladih čebel, zato sem poskuse takoj prenehal izvajati.

Lani pa sem se na Sardiniji srečal prof. Calvarezejem. Povedal mi je, da že nekaj časa izvaja poskuse z rotenonom in dosega z njim dobre rezultate. Aktivno snov je sam izločil iz korenin omenjene tropske stročnice, jo zamešal v poseben inertni prah, imenovan bentonit, in to prašno mešanico vsakih sedem dni potresal po čebelah.

Poleti je ob navzočnosti zalege in po štirikratnem praševanju odpadlo povprečno 91 odstotkov varoj, po

zimi pa 94 odstotkov. Pri tem je zelo pomembno, da so čebele rotenon v mešanici z bentonitom dobro prenašale in da ni bilo opaziti mrtvic.

Nekaj rotenona je pripravil tudi zame. Prejšnjo sezono sem ga preizkusil na manjšem številu družin hkrati z nekaterimi drugimi akaricidi in z rezultati sem bil zadovoljen. Ob tej priložnosti naj se zahvalim čebelarju Jožetu Novaku iz ČD Polje, ker je več kot mesec dni natančno preverjal in štel vsakodnevni odpad varoj. Na podlagi njegovih podatkov sem izdelal ustrezne tabele in grafikone, ki sem jih potem predstavil na srečanju v Riminiju.

Zakaj se italijanski poklicni čebelarji zanimajo za rotenon?

Ker je učinkovit, poceni in ker je naravna snov. Po dosedanjih podatkih zelo hitro razpade na svetlobi, ni pa še znano, koliko časa je obstojen v medu. Raziskave o njegovih ostankih v medu še niso končane. Na varoo deluje tako, da poškoduje njen živčni sistem in ohromi dihanje. Vsekakor bodo v prihodnje potrebne dodatne raziskave, teh pa ne bo težko izvajati, saj tega sredstva po zagotovilih prof. Cavarezeja lahko dobimo kolikor ga potrebujemo.

Osrednja tema tretjega dela posvetovanja v Riminiju so bile zastrupitve čebel na sončnicah, katerih razlog je tudi v Italiji zloglasni *gauchio*. O tem sistemiku, ki je povzročil pravo katastrofo v Franciji, smo lahko brali v prejšnji številki Slovenskega čebelarja, zato naj ga tokrat samo omenim. Vsekakor zelo ogroža tako evropsko kot tudi slovensko čebelarstvo, zato bomo o njem gotovo še kaj slišali.

BOLEZNI IN DEJAVNIKI, KI POVZROČAJO PLAZENJE ČEBEL (Sindrom plazenja čebel)

Dong Bingyi

Iz francoščine prevedel in priredil prof. dr. Jurij Senegačnik

Povsem jasno postaja, da kitajske čebele kažejo enake znake bolezni plazenja kot francoske, to pa seveda ne preseneča. Bolezen plazečih se čebel je v Franciji pogosta. Kitajski raziskovalci omenjenih motenj v gibanju ne pripisujejo zastrupitvam in pršičavosti. Temu nasprotno navajajo spiroplazmozo, ki je bila v Franciji opisana pred približno desetimi leti. Te motnje po naših izkušnjah izvirajo predvsem iz razmer, v katerih čebelarimo. Čebele, ki jih prizadene bolezen plazenja, lezejo iz panjev, padajo na tla in nato odmirajo. Takšni so poglobilni znaki te bolezni, izraz »bolezen plazečih se čebel« pa ni preveč znanstven. Bolezen sama je povezana s kompleksnimi vzroki, še vedno pa ni povsem raziskana. Do neke mere to tudi utemeljuje njeno dokaj nedoločno poimenovanje. Kakor koli že, ta bolezen, ki je zelo razširjena in pustoši po panjih, je zdaj ena izmed največjih skrbi v čebelarstvu. Pričujoči članek, ki temelji na študiju in opravljenih raziska-

vah, vsebuje precej snovi za razmišljanje o vzrokih, znakih in zdravljenju te bolezni.

Vzroki bolezni

Vzroki bolezni plazenja čebel so kompleksni. Povoj in razvoj bolezni je mogoče pojasniti z združevanjem in medsebojnim vplivanjem dveh tipov dejavnikov, in sicer patogenih prvin, kot sta sporozoj (NDLR: nosemoza) in spiralna protomera (NDLR: spiroplazmoza), torej različnih virusov ali bakterij, ter nepatoloških dejavnikov, ki bolezen pospešujejo, npr. (neustrezna) hrana, vremenske in vzrejne razmere. Le redki so primeri, pri kateri je vzrok te resne bolezni en sam dejavnik.

Nosemoza

Na podlagi analiz so ugotovili, da je v tem primeru smrtnost 37,5-odstotna. Noseme so eden izmed

najpomembnejših vzrokov za bolezen plazečih se čebel. Parazit, ki se razvija in razmnožuje v celičnem epitelu srednjega črevesa čebel, povzroča pri njih prebavne motnje, te pa se potem končajo s smrtjo.

Virusne bolezni

Najpomembnejša virusa, ki povzročata oz. sodelujeta pri bolezni plazečih se čebel, sta predvsem virus akutne paralize in virus kronične paralize. Smrtnost je najvišja pri okužbah s kronično paralizo. Ta bolezen, ki je zelo razširjena v številnih državah, je razširjena tudi na Kitajskem. Bayley navaja, da virus paralize povzroča obolenje pri 70 odstotkih čebel. Ta virus povzroča smrt čebel zaradi paralize njihovega živčnega sistema.

Spiroplazmoza

Odkrita je bila v osemdesetih letih. Ta kužni dejavnik pri izbruhu bolezni lazenja ima vijačno strukturo brez celične stene, izvira pa od bolnih čebel ali z akacij. Kužen je v obeh primerih.

Bakterije

Številne bolne čebele, ki so jih pregledali, niso bile okužene ne z nosemo ne z virusom. Na podlagi analize so ugotovili, da so okužene z velikim številom bakterij (mikrokoki in bacili). V normalnih razmerah se v prebavnem traktu čebele razvijajo številne bakterije in se tam razmnožujejo ter zagotavljajo bakteriološko ravnovesje črevesnega olja. Čezmeren razvoj in razmnoževanje nekaterih bakterij pa sta razloga, da se to ravnovesje poruši. Zaradi tega se potem pojavijo različne bolezni, med temi tudi bolezen plazečih se čebel.

Če so poglaviti vzroki infekcij patogeni dejavniki, pa je za razvoj in razširjanje bolezni odločujoča kakovost zunanjega okolja. Nekužni dejavniki, ki prav tako lahko povsem nepričakovano povzročajo razvoj bolezni, so tudi možnosti za vzrejo, podnebne razmere in prehrana čebel.

Prehrana

Pojav te bolezni je pogosto neposredno povezan s prehrano čebel. Če naj verjamemo nekaterim čebelarjem, ti pred l. 1970, ko so za krmljenje čebel po večini uporabljali naravni cvetni prah, niso odkrili nobenega primera te bolezni. Sredi osemdesetih let pa je bila v obdobju intenzivnega razvoja zalege zelo popularna uporaba nadomestkov cvetnega prahu, še zlasti, če ga v sezoni ni bilo dovolj. Nadomestke cvetnega prahu po večini izdelujejo iz sojine moke, mlečnega prahu in kvasa. Če so te snovi slabo pripravljene ali površno oz. nepravilno uporabljene, se nekatere med njimi, npr. surova sojina moka (ta vsebuje neko sestavino, ki zelo otežuje normalno prebavo) ali neposneto mleko v prahu, v čebeljem prebavnem traktu ne prebavijo in pojavi se bolezen. Neprimerno shranjen umetni cvetni prah (s katerim skušajo pogosto nadomestiti beljakovine iz pravega cvetnega prahu) pa tudi rad plesni in se kaj lahko pokvari ali postane leglo kužnih bakterij.

Možnosti za vzrejo in krmljenje

Čebele dobijo iz medu in cvetnega prahu tiste hranilne snovi, ki jih potrebujejo za razmnoževanje, obstoj, zagotovitev normalnega življenja družine in za odstranjevanje zunanjih neugodnih dejavnikov. V zadnjih letih skušajo že zgodaj spomladi zelo pospešiti čas razmnoževanja, pri tem pa se že kar običajno zatekajo k nadomestkom cvetnega prahu. Temu se lahko pridružujejo številne motnje, ki jih povzročajo različne čebelarske tehnike. Posledice tega so velika neodpornost čebel že takoj ob izleganju ter s tem povezana občutno večja sprejemljivost za bolezni.

Poleg tega tak krmlilni dodatek pogosto pride v panj prepozno, npr. ko družini že pošteno primanjkuje medu. V takih okoliščinah čebele že trpijo pomanjkanje določenih snovi, to pa potem vpliva na zdravje prihodnje generacije.

Podnebne razmere

Podnebne razmere lahko vse leto kar precej vplivajo na pojav bolezni. Na jugu Francije se spomladanski razvoj čebel začne razmeroma zgodaj. Februarja in marca sta na nekaterih območjih čebelam na voljo že dve vrsti cvetnega prahu, namreč cvetni prah boba in oljne ogrščice. Če je vreme ugodno, ga čebele z vnemo nabirajo, tako da ga je dovolj. Če pa je vreme slabo, z dolgotrajnimi valovi mraza in dežja, čebele ne morejo iz panjev.

Najmlajše med njimi zaužijejo preveč hrane, ne morejo pa iz panja na čistilni izlet. V takih okoliščinah se v prebavnem traktu mladih čebel nabirajo velike količine cvetnega prahu, zato se poveča tudi njegova prostornina. Tako se začne razvijati bolezen plazečih se čebel. Eden izmed njenih znakov je tudi povečan čebelji zadek.

ZNAKI IN DIAGNOSTIKA

Nosemoza

1. Znaki bolezni

V prvi fazi bolezni znaki še niso očitni. Kolikor bolj pa se bolezen razvija, toliko izrazitejši so tudi znaki. Gibanje čebel postane vse počasnejše, barve njihovih teles izgubijo svoj sijaj, opazna pa je tudi nesposobnost letenja. Bolne čebele se prerazporedijo, tako da zasedejo spodnje dele satov ali panja, zlezejo pa tudi iz panjev, se plazijo po zemlji in umirajo. Njihovo srednje črevo je pepelnato sive barve, povečuje se njegova prostornina, čebele že na videz izgubijo svoj lesk in so temnejše.

2. Diagnostika

Izvlčemo srednje črevo čebele, dodamo nekoliko destilirane vode in vse skupaj zdrobimo. Mikroskopski pregled tako dobljene tekočine pri 600-kratni povečavi pokaže veliko število ovoidnih spor. Tako lahko diagnosticiramo nosemozo.

Paraliza

1. Znaki

Razlikujemo dva tipa znakov: čebele z nabrekli zadkom (abdomnom) in črne čebele.

Prvim zelo nabrekne zadek. Ker lahko samo še ležejo, ne morejo pa leteti, naposled skoraj povsem ohromele priležejo na tla pred panji in tam odmrejo z razkrcenimi nogami. Potem ko zbolijo, jih iz panja izganjajo tudi njihove še zdrave sestre.

Ta bolezen se najpogosteje pojavlja zgodaj spomladi in ob koncu jeseni. Pri drugem tipu znakov, to je pri počrnelih čebelah, le-te izgubijo dlačice na površini telesa, tako da se njihovo telo sveti, zadek pa se skrči. V tem primeru čebelarji govorijo o t. i. »pečenih« čebelah. Te primere so najpogosteje opazili v obdobjih, ko je temperatura visoka, torej poleti in v začetku jeseni. Pri akutni paralizi ni opaziti nobenega znaka. Bolezen se pojavi nenadoma, smrtnost je visoka. Bolne čebele se množično pripilajo iz panja in umirajo. Čebelarji ugotavljajo hitro izginjanje čebel iz panja, tako da se v kratkem času ta lahko popolnoma izprazni. Včasih se to zgodi celo v celotnem čebelnjaku.

2. Diagnostika

Izvajajo jo z reakcijo antigen – protitelo.

SPIROPLAZMOZA

1. Znaki bolezni

Za to bolezen je značilno, da napada predvsem mlade čebele nabiralke, v nekaterih primerih pa celo zelo mlade čebele, ki so se komaj izlegle. Ker ne morejo leteti, se v gruči splazijo iz panja, se po tri ali po pet skupaj obešajo na travne bilke ali ležejo po tleh in umirajo z razprostrtimi krili. Ustni del glave štrli naprej, tako da je videti, kot da bi šlo za zastrupitev. Če bi bilo to res, bi se čebele valjale po tleh panja, v celotnem panju pa bi vladal nered. Družina, iz katere izvirajo bolne čebele, živi povsem normalno naprej. Ob akutni fazi bolezni ugotavljajo zelo hitro odmiranje čebel.

2. Diagnostika

Vzorcju bolnih čebel dodamo enako količino destilirane vode in vse skupaj deset minut centrifugiramo pri 5000 obratih/min. Dobljeno tekočino opazujemo pri mikroskopski povečavi 1:1500. Opazimo gibljive protomere vijajne oblike.

Bolezen nabreklega zadka

Ta bolezen se le redkokdaj pojavi poleti in jeseni, saj je značilna zlasti za spomladansko razvojno dobo, ko čebele naberejo dovolj naravnega cvetnega prahu ali se v pomanjkanju le-tega hranijo z umetnim cvetnim prahom, zaradi slabega vremena pa ne morejo izleteti na čistilni izlet in izprazniti črevesja. V tem primeru se cvetni prah nabira v prebavnem traktu, čebelji izločki pa dobijo rumeno barvo in otrdijo.

PREVENTIVNI UKREPI

Bolezen plazečih se čebel je torej videti kot posledica povezanega delovanja različnih dejavnikov:

- pravih bolezenskih vzrokov,
- zunanjih razmer in
- zdravstvenega stanja družine.

Bolezni vzroki so torej kompleksni, nanje pa vplivajo številni dejavniki. Poleg tega zdravljenje ni vselej povsem učinkovito, zlasti zato, ker doslej še ne poznamo (dovolj dobro) specifičnih zdravil. Če hočemo doseči boljšo učinkovitost, moramo združiti preventivo in zdravljenje!

Selekcionirati čebeljo raso in vzrejati kakovostne matice

Številni čebelarji se zdaj ukvarjajo predvsem s pridelavo medu in matičnega mlečka, ne zanimajo pa se za selekcijo posameznih pasem čebel. Pogosto celo v enem in istem čebelnjaku najdemo mešanico različnih ras. To zmanjšuje njihovo kakovost, opaziti pa je tudi šibkost družin in njihovo občutljivost na bolezni. Zato je treba tedaj, ko so vremenske razmere ugodne in ko je na voljo dovolj cvetnega prahu, uvajati najbolj prilagojene čebelje pasme, jih s križanjem izboljševati in v obdobju obilja cvetnega prahu, ko je družina sredi najlepšega razvoja, vzrejati matice. Sočasno je treba vzrediti krepke trote in povečati število njihovih parjenj z mladimiATICAMI, pri tem pa moramo paziti tudi na to, da imajo zadostne zaloge semenčic. Krepka matica je zagotovilo, da bo družina močna in manj občutljiva na bolezni.

Zadosten dotok hrane

Med in cvetni prah sta dve temeljni snovi, ki ju čebele potrebujejo za svoj obstoj. Čebele potrebujejo zadosten dotok hrane zato, da njene sestavine ustrezno predelajo ter da v panju uravnavajo temperaturo in vlago, pa tudi zato, da družini zagotovijo normalen razvoj. Paziti je treba, da jim za zimo zagotovimo zadostne zaloge hrane. Če jim jo začne primanjkovati, je treba ukrepati najpozneje v treh do petih dneh, nikakor ne pozneje. Če v panju popolnoma zmanjka medu in cvetnega prahu, je bolje prenehati s pridobivanjem matičnega mlečka. Pokazalo se je namreč, da družine ostanejo zdrave, če jim dodamo zadostno količino beljakovinskih dodatkov.

Vzdrževanje in dezinfekcija čebelnjakov

Čebelnjaki naj stojijo na sončnih krajih, zavarovanih pred vetrom, in v bližini čiste ali vsaj pitne vode. Če se poleti pojavi huda vročina, jih je treba prezračevati in zavarovati pred premočnimi sončnimi žarki. Čebelarski inventar in panj lahko dezinficiramo s svetilko za spajkanje, z zažgano riževo slamo ali pa še s 4-odstotno raztopino formalina. Satovje zaščitimo z mravljinčno kislino (1 : 1,5 ml kisline na sat). Sati naj bodo dva do tri dni neprepustno zaprti, nato pa dva do tri dni izpostavljeni zraku. Mravljinčna kislina uničuje bakterije, pršice, pa tudi parazite in njihove ličinke.

Opomba:

Naslov originalnega članka v francoščini:
Dong Bingyi et al.: Causes et prevention de la maladie des abeilles traînantes. Apic. de Chine, Février 1998, Santé de l'abeille, 169, 1-2, 1999.

Prodaja čebeljih pridelkov

KOLEKTIVNA BLAGOVNA ZNAMKA »SLOVENSKI MED«

Težko pričakovana kolektivna blagovna znamka »Slovenski med« je končno rojena. S tem ko smo od vlade Republike Slovenije dobili soglasje, da slovenski čebelarji v imenu blagovne znamke lahko uporabijo besedo »slovenski«, je bila dana zelena luč za nadaljevanje priprav za dokončno uvedbo blagovne znamke. Prvotno smo sicer računali, da bomo prve terenske analize opravili že spomladi oziroma poleti 2000, ker pa resorno ministrstvo toliko časa ni dalo ustreznega mnenja, vsa zadeva zamuja za več kot pol leta. Tako smo sezono 2000 praktično izgubili.

Zdaj se bomo morali zelo potruditi, da bomo nadoknadiли izgubljeni čas. Vsi vemo, da je ponudba medu na trgu zelo velika, da cene padajo, da porabniki veselo kupujejo razmeroma poceni med v supermarketih, slovenski čebelarji pa nimamo pravega orožja, s katerim bi porabniku lahko dokazali pravo kakovost našega medu.

S kolektivno blagovno znamko bodo naši čebelarji dobili pripomoček za uspešnejše trženje svojega pridelka. Za med, pridelan v sistemu kolektivne blagovne znamke, bo porabnik vedno lahko dobil informacijo o tem, **kje** je bil med pridelan, **kdo** ga je pridelal in predvsem **kako** ga je pridelal. Teh podatkov porabnik pri večini medov v trgovski mreži ne more dobiti. In vendar so prav ti podatki odločilnega pomena, saj je iz njih videti, kako veliko skrb naši čebelarji namenjajo pridelavi medu v celotnem procesu, to je od cveta do kozarca. Z dokumentirano kontrolo pridelave, upoštevanjem smernic dobre čebelarjske prakse, s terenskimi analizami in tudi z naknadnimi analizami medov s trgovskih polic bo za kupce slovenskega medu narejeno več, kot to zahtevajo državni predpisi. Uvedba dokumentiranega

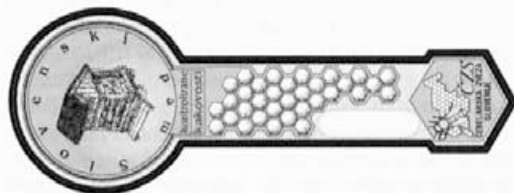
nadzora že v fazi pridelave bo zahtevala od čebelarjev več naporov in stroškov, to pa se bo moralo pokazati tudi v višji ceni medu. Iz tega sledi, da bo treba kupcem nedvoumno razložiti, zakaj je med, pridelan v sistemu kolektivne blagovne znamke, dražji. Kako bomo pri tem uspešni, je odvisno predvsem od nas čebelarjev.

Čebelar bo torej prej ali slej moral usvojiti tudi **čebelarjski marketing**. Dejstvo je, da se bo slovenski čebelar obdržal in razvijal ne samo z uspešnim gojenjem čebel in pridelovanjem medu, ampak predvsem z uspešno prodajo svojega pridelka – medu.

Zdaj potekajo sklepne administrativne priprave za začetek izvajanja projekta kolektivne blagovne znamke. Zanimanim čebelarjem – članom ČZS, ki želijo pridobiti blagovno znamko še za pridelek iz leta 2000, priporočamo, naj se prek svojega društva povežejo s preglednikom medu. Računamo, da bodo pregledniki v dveh mesecih že lahko začeli opravljati svoje delo, torej ugotavljati primernost čebelarjenja in opravljanja terenskih analiz, na podlagi tega pa bodo čebelarji za pregledan med prejeli ustrezno število zaščitnih preplek s kolektivno blagovno znamko.

Morebitne dodatne informacije lahko dobite v tajništvu ČZS.

*Komisija za zaščitno znamko pri ČZS,
predsednik Milan Meglič, oec.*

Takšen je znak nove kolektivne blagovne znamke za slovenski med vrhunske kakovosti. Znak je bil izbran v začetku leta 1999 na podlagi razpisa. Izmed več kot 15 predlogov se je posebna komisija za izbiro znaka odločila za predlog oblikovalca g. Boštjana Debelaka, dipl. inž. arh. iz Ljubljane.

DOPOLNILO IN OPRAVIČILO

Seznam pooblaščenih preglednikov medu z njihovimi polnimi naslovi in naslovi čebelarjskih društev, katerih člani so, smo objavili v Slovenskem čebelarju, št. 7–8/2000, str. 223.

Skupaj z drugimi pregledniki medu je izobraževanje uspešno končal tudi g. Erik BRATINA iz Zgornje Hudinje 52, 3000 Celje, član ČD Henrik Peternel iz Celja. Biotehniška fakulteta v Ljubljani, kjer so vsi pregledniki opravili tečaj in strokovni izpit, nam je za g. Bratino poslala napačne ocene (negativne), po naknadnem preverjanju pa so napako popravili. Upravni odbor ČZS je g. Bratino na 2. redni seji, 16. oktobra 2000, podelil licenco pooblaščenega preglednika medu.

Za napako se v imenu BTF in ČZS opravičujemo.

STROKOVNI DNEVI SADJARSTVA, ČEBELARSTVA IN ZELIŠČARSTVA NA SEJMU SADJE 2000 V GORNJI RADGONI

Janez Mihelič

V Gornji Radgoni je bil 10. in 11. novembra lani že tradicionalni sejem Sadje 2000. V soboto, 11. novembra, so v okviru sejma pripravili tudi posvetovanje za čebelarje, tega pa se je kot po navadi udeležilo precejšnje število čebelarjev iz vse Slovenije, tako da je bila sicer premajhna dvorana sejmišča povsem polna in je celo zmanjkalo sedežev. Vse navzoče čebelarje je najprej pozdravil direktor Pomurskega sejma, nato pa je govoril tudi podpredsednik ČZS g. Vlado Pušnik. Kot je poudaril, je za čebelarje zelo pomembno, da porabnikom čebeljih pridelkov tudi na sejmiških pokažemo naša prizadevanja za izboljšanje njihove kakovosti. Poleg čebelarjev so se na sejmu predstavili še sadjarji, zeliščarji in rejci malih živali. Rdeča nit strokovnih dne-

vov je bila pridelava in prodaja na domu oziroma v družinskih podjetjih.

Dvodnevno strokovno prireditev so popestrili z razstavo živil in pijač iz sadja, medu in zelišč. Prvi dan je bil posvečen sadjarjem, na njem pa so domači in tuji strokovnjaki največ pozornosti namenili predelavi sadja. Ta je zdaj omejena predvsem na kuhanje žganja in marmelad ter na sušenje, manj pa je predelave sadja v sokove in druge visokovredne izdelke iz sadja. Po mnenju razpravljalcev je za takšne razmere odgovorna država, saj je z neustrezno zakonodajo že v preteklosti zavirala predelavo sadja, zlasti kuhanje žganja, v zadnjem času pa zavira tudi predelavo in prodajo medu. Zato tudi ne preseneča podatek, da so v čebelar-

Stanko Vedlin iz Majšperka je prejel zlato medaljo za kostonjev med.

O blagovni znamki za med je spregovoril g. Milan Meglič.

Dobitnikom medalj je čestital podpredsednik ČZS g. Vlado Pušnik.

G. Panker predsednik ČZM Murska Sobota je organiziral postavitev razstave prekmurskih čebelarjev.

Foto: J. Mihelič

skih shrambah velikanske količine neprodanega medu, v kmečkih kletih pa velike količine jabolk in hrušk.

V čebelarstvu delu tega strokovnega srečanja sta govorila Janez Mihelič in Milan Meglič s Čebelarstva zveze Slovenije. Janez Mihelič je predstavil izkušnje pri gojenju medovite rastline boreč (Borago officinalis), ki jo po tujih podatkih glede medovitosti lahko primerjamo z kostanjem. Milan Meglič pa je govoril o evropskih izkušnjah pri prodaji medu na domu in novi blagovni znamki slovenskega medu. Pri prvi temi se je osredotočil na Švico, Nemčijo in Avstrijo, torej na države v katerih je struktura čebelarstva podobna kot pri nas. V Švici imajo enoten znak kakovosti, podeljujejo ga na podlagi terenske analize, ki jo izvajajo priučeni pregledniki medu. V Nemčiji za prodajo medu na domu (92 odstotkov prodaje) ni treba opraviti nikakršne analize, le Nemška čebelarstva zveza vsako leto izvede nekaj tisoč kontrolnih analiz vzorcev, odvzetih v trgovinah. Nemci imajo dolgoletne izkušnje pri varstvu svojega medu, saj so lani praznovali 75-letnico kolektivne blagovne znamke. Tudi v Avstriji večino medu prodajo na domu. Če želi čebelar pridobiti blagovno znamko v obliki zaščitne prelepke, mora svoj med poslati v analizo. Če je laboratorijska analiza uspešna, pridobi čebelar certifikat, ki mu daje pravico do uporabe zaščitne prelepke s kontrolno številko. Končno bo konec leta tudi ČZS začela izdajati blagovno znamko slovenskega medu po švicarskem vzoru, to se pravi ob pomoči priučeni preglednikov medu. Po predavanjih je sledila živahna razprava. Kot je ob koncu poudaril g. Pušnik, so se na ministrstvu za kmetijstvo v zadnjem času bolj zavzeli za reševanje problemov čebelarjev.

Najbolj slovesen dogodek v okviru čebelarskega dneva v Radgoni pa je bila razglasitev rezultatov ocenjevanja vzorcev medov, ki so jih v Gornjo Radgono poslali čebelarji iz vse Slovenije, ter razglasitev prejemnikov medalj in priznanj. Komisija pod vodstvom dr. Anamarije Plestenjak je v oceno prejela 155 vzorcev medu. Kot je izjavil dr. Janez Poklukar, ki je razglasil rezultate ocenjevanja, je imela komisija zelo težavno delo, saj so bili vsi vzorci po kakovosti zelo izenačeni. Upoštevati so morali tudi čistost medu, veliko vzorcev pa najvišjih ocen ni prejelo prav zaradi pojava kristalizacije ali nečistoč, čeprav je bil med izjemno kakovosten.

Zlate, srebrne in bronaste medalje ter priznanja za kakovost medu letnika 2000 so na sejmu Sadje 2000 v Gornji Radgoni prejeli:

– **FRANC BELCL**, Presika 7a, 9240 Ljutomer: **zlata medalja** za akacijev med – ocena 11,13 točke, in za cvetlični med – ocena 10,25 točke, ter **priznanje** za kostanjev med – ocena 6,38 točke.

– **MARTIN BOGDAN**, Pristava 26a, 9200 Ljutomer: **zlata medalja** za akacijev med – ocena 11,13 točke.

– **BRANKO BRATINŠČAK**, Cven 84b, 9240 Ljutomer: **zlata medalja** za akacijev med – ocena 10,38 točke, **priznanje** za kostanjev med – ocena 6,75 točke.

– **VILJEM BRAZ**, Vrsno 11, 5222 Kobarid: **srebrna medalja** za točeni lipov med – ocena 9,88 točke.

– **KAREL CAR**, Brezovci 41g, 9201 Puconci: **srebr-**

na medalja za kostanjev med – ocena 9,00 točk, in akacijev med – ocena 9,81 točke.

– **ANTON CVELBAR**, Birna vas 10, 8297 Šentjanž: **zlata medalja** za cvetlični oz. regratov med – ocena 10,25 točke, **srebrna medalja** za kostanjev med – ocena 9,13 točke.

– **MARJAN ČASAR**, Tomšičeva ul. 2, 9220 Lenda: **srebrna medalja** za akacijev med – ocena 9,50 točke, **priznanje** za kostanjev med – ocena 6,88 točke.

– **JAKOB MADJAR**, Čopova 2, 9000 Murska Sobota: **srebrna medalja** za cvetlični jesenski med – ocena 9,25 točke, **bronasta medalja** za gozdni med – ocena 8,00 točk.

– **ČEBELARSKI KROŽEK OŠ GORNJA RADGONA**, Prežihova 1, 9250 Gornja Radgona: **zlata medalja** za akacijev med – ocena 10,38 točke.

– **ČEBELARSKO DRUŠTVO NAKLO**, Cegelnica 30, 4202 Naklo: **bronasta medalja** za cvetlični med – ocena 8,25 točke, **priznanje** za akacijev med – ocena 7,38 točke.

– **ČEBELARSTVO BAJT**, Imenje 34b, 5211 Kojsko: **zlata medalja** za akacijev med – ocena 10,44 točke, **bronasta medalja** za cvetlični med (češnja) – ocena 8,88 točke.

– **ČEBELARSTVO BLEJEC**, Liparjeva ulica 25, 1234 Mengeš: **srebrna medalja** za hojev med – ocena 9,38 točke, **bronasta medalja** za kostanjev med – ocena 8,38 točke, in smrekov med – ocena 8,88 točke, **priznanje** za akacijev med – ocena 6,38 točke, in gozdni med – ocena 6,38 točke.

– **ČEBELARSTVO CIRER**, Rafolče 44, 1225 Lukovica: **zlata medalja** za kostanjev med – ocena 10,13 točke, **srebrna medalja** za hojev med – ocena 9,38 točke, in smrekov med – ocena 9,00 točk, **bronasta medalja** za akacijev med – ocena 8,75 točke.

– **ČEBELARSTVO MARKO GLAZER**, Kozji Vrh 7, 2363 Podvelka: **zlata medalja** za hojev med – ocena 10,38 točke, in smrekov med – ocena 10,00 točk.

– **ČEBELARSTVO ANTON KOŽELJ**, Adamičeva c. 5, 1293 Šmarje Sap: **zlata medalja** za gozdni med – ocena 10,13 točke, **srebrna medalja** za akacijev med – ocena 9,00 točk, in cvetlični med – ocena 9,13 točke, **bronasta medalja** za lipov med – ocena 8,88 točke, hojev med – ocena 8,63 točke, in kostanjev med – ocena 8,75 točke.

– **ČEBELARSTVO OSKAR KRISTANČIČ**, Plešivo 25b, 5212 Dobrovo v Brdih: **bronasta medalja** za akacijev med – ocena 8,50 točke, in lipov med – ocena 8,75 točke.

– **ČEBELARSTVO MLAKER**, Pesnica 50e, 2211 Pesnica: **zlata medalja** za cvetlični med – ocena 10,13 točke.

– **ČEBELARSTVO PETERKA**, Prelog, Breznikova 17, 1230 Domžale: **zlata medalja** za kostanjev med – ocena 10,00 točk, **srebrna medalja** za hojev med – ocena 9,00 točk, **bronasta medalja** za akacijev med – ocena 8,88 točke, in smrekov med – ocena 8,13 točke.

– **ČEBELARSTVO ŠVAGELJ**, Štanjel 6a, 6222 Štanjel: **srebrna medalja** za akacijev med – ocena 9,88 točke.

– **ČEBELARSTVO ZAJC**, Spodnje Prapreče 9, 1225 Lukovica: **srebrna medalja** za cvetlični med – ocena 9,63 točke, in gozdni med – ocena 9,00 točk.

– **MARJAN ČEPE**, Sp. Slemen 7, 2352 Selnica ob Dravi: **srebrna medalja** za smrekov med – ocena 9,13 točke, **bronasta medalja** za kostanjev med – ocena 8,25 točke.

– **VINKO DOLŠAK**, Gozdna ul. 13, 3250 Rogaška Slatina: **bronasta medalja** za akacijev med – ocena 8,38 točke, **priznanje** za lipov med – ocena 5,25 točke.

– **BOJAN DONKO**, Dolga vas 33a, 9220 Lendava: **zlata medalja** za akacijev med – ocena 10,56 točke, in gozdni med – ocena 10,63 točke, **priznanje** za cvetlični med – ocena 7,38 točke.

– **SLAVKO FILIPIČ**, Viktorja Kukovca 2, 9240 Ljutomer: **zlata medalja** za akacijev med – ocena 10,00 točk, **bronasta medalja** za cvetlični med – ocena 8,88 točke, in kostanjev med – ocena 8,50 točke, **priznanje** za hojev med – ocena 7,50 točke, in smrekov med – ocena 5,25 točke.

– **ŠTEFKA IN ALOJZ FLAJS**, Log pri Vrhovem 14c, 1433 Radeče: **srebrna medalja** za cvetlični med – ocena 9,88 točke, in kostanjev med – ocena 9,63 točke.

– **JULIJ ANTON GABERŠČEK**, Volče 86a, 5220 Tolmin: **zlata medalja** za lipov med – ocena 10,50 točke.

– **FRANC GAVEZ**, Opekarska 13, 2000 Maribor: **zlata medalja** za kostanjev med – ocena 10,50 točke, **srebrna medalja** za gozdni med – ocena 9,38 točke.

– **FRANC GRAJZAR**, Vir, Jurčičeva 12, 1230 Domžale: **srebrna medalja** za akacijev med – ocena 9,13 točke, in smrekov med – ocena 9,38 točke.

– **STANISLAV GRAJZAR**, Valburga 34, 1215 Smednik: **priznanje** za smrekov med – ocena 7,50 točke.

– **STANKO GREGOREC**, Žabjak 5a, 2250 Ptuj: **priznanje** za akacijev med – ocena 9,75 točke.

– **JANEZ JURGEC**, Potrčeva 62, 2250 Ptuj: **zlata medalja** za akacijev med – ocena 10,75 točke, **srebrna medalja** za cvetlični med – ocena 9,88 točke.

– **VIKTOR KLDAPNIK**, Glavni trg 38, 8290 Sevnica: **bronasta medalja** za kostanjev med – ocena 8,63 točke.

– **JANEZ KOJEK**, Dolga vas, Omerzova 29, 1330 Kočevje: **zlata medalja** za akacijev med iz Prekmurja – ocena 11,63 točke, **srebrna medalja** za hojev med – ocena 9,50 točke, in gozdni med – ocena 9,13 točke.

– **JOŽE KOKL**, Potoče 24a, 4205 Preddvor: **zlata medalja** za akacijev med – ocena 10,38 točke, **priznanje** za kostanjev med – ocena 7,13 točke.

– **STANKO KOROŠEC**, Norički Vrh 24, 9250 Gornja Radgona: **zlata medalja** za kostanjev med – ocena 10,13 točke, **srebrna medalja** za hojev med – ocena 9,00 točk, **bronasta medalja** za akacijev med – ocena 8,13 točke.

– **FRANC KOVAČ**, Poljska 41, Bakovci, 9000 Murska Sobota: **zlata medalja** za akacijev med – ocena 11,38 točke, in kostanjev med – ocena 10,00 točk, **srebrna medalja** za hojev med – ocena 9,75 točke.

– **JANEZ LEVSTIK**, Mrtovec 9a, 8294 Boštanj: **zlata medalja** za cvetlični med – ocena 10,25 točke, **srebrna medalja** za kostanjev med – ocena 9,63 točke.

– **ALOJZ NOVAK**, Narcisna 14, 9241 Veržej: **zlata medalja** za akacijev med iz Veržeja – ocena 10,75 točke, in akacijev med iz Godemarcev – ocena 10,31 točke, **srebrna medalja** za kostanjev med – ocena 9,38 točke.

– **ANTON NOVAK**, Silvire Tomassini 12, 9250 Gornja Radgona: **zlata medalja** za akacijev med – ocena 10,25 točke, **srebrna medalja** za kostanjev med – ocena 9,63 točke, **priznanje** za hojev med – ocena 7,13 točke.

– **FRANC OMAHNA**, Prevoje 9, 1225 Lukovica: **srebrna medalja** za hojev med – ocena 9,25 točke, **bronasta medalja** za smrekov med – ocena 8,63 točke.

– **OSNOVNA ŠOLA PUČONCI**, Pučonci 178, 9201 Pučonci: **srebrna medalja** za akacijev med – ocena 9,88 točke, in kostanjev med – ocena 9,13 točke.

– **MARJAN PAPEŽ**, Zgornje Vodale 6, 8295 Tržišče: **bronasta medalja** za cvetlični med – ocena 8,25 točke, in kostanjev med – ocena 8,38 točke.

– **FRANC PIŽMOHT**, Segovci 43a, 9253 Apače: **priznanje** za točeni med – ocena 7,63 točke.

– **JOŽE REPAS**, Raduše 25b, 2380 Slovenj Gradec: **srebrna medalja** za gozdni med – ocena 9,13 točke, **bronasta medalja** za smrekov med – ocena 8,88 točke.

– **ZORKO ŠABEC**, Prešernova 46, 6250 Ilirska Bistrica: **bronasta medalja** za cvetlični med – ocena 8,75 točke, **priznanje** za akacijev med – ocena 7,00 točk.

– **FRANC ŠKUFCA**, Ponova vas 43, 1290 Grosuplje: **zlata medalja** za akacijev med – ocena 10,63 točke, **srebrna medalja** za cvetlični med – ocena 9,63 točke, in kostanjev med – ocena 9,13 točke, **bronasta medalja** za hojev med – ocena 8,88 točke.

– **MILAN VAJDA**, Vinogradniška 41, 8330 Metlika: **zlata medalja** za cvetlični med – ocena 10,00 točk, **srebrna medalja** za akacijev med – ocena 9,75 točke.

– **STANKO VEDLIN**, Preša 30, 2322 Majšperk: **zlata medalja** za kostanjev med iz osrčja Haloz – ocena 10,38 točke.

– **SREČKO VERDINEK**, Vurmat 3, 2361 Ožbalt: **srebrna medalja** za gozdni med – ocena 9,00 točk, **priznanje** za hojev med – ocena 7,38 točke.

– **CIRIL VIDRIH**, Vrtna ulica 7, 1381 Rakek: **priznanje** za hojev med (jelka) – ocena 7,38 točke.

– **VITA-MED ČEBELARSTVO SILVO POSL s.p.**, Čača vas 46e, 3241 Podplat: **srebrna medalja** za cvetlični med – ocena 9,63 točke, **bronasta medalja** za gozdni-mešani med – ocena 8,88 točke, **priznanje** za akacijev med – ocena 7,13 točke.

– **ZVONE VODUŠEK**, Novo naselje 15, 2345 Bistrica ob Dravi: **bronasta medalja** za kostanjev med – ocena 8,63 točke.

– **ANDREJ VOVK**, Črnivec 21, 4243 Brezje: **zlata medalja** za smrekov med – ocena 10,75 točke.

– **JOŽE ŽALIK**, Žižki 18, 9232 Črenšovci: **zlata medalja** za akacijev med – ocena 10,31 točke.

EVROPSKA KONFERENCA Z NASLOVOM »MOLEKULARNI MEHANIZMI ODPORNOSTI ČEBEL PRI ČEBELJIH BOLEZNIH«

dr. Janez Poklucar, Kmetijski inštitut Slovenije

(Nadaljevanje)

4. Mehanizmi odpornosti čebel na hudo gnilobo

M. Spivak je predstavila podroben pregled raziskav, povezanih z odpornostjo čebel na boleznih zalege. Najprej so predvidevali, da sta pogoj za odpornost čebel dva recesivna gena, pozneje pa so zaradi prevelike variabilnosti lastnosti predvideli dedovanje s tremi geni. Hkrati imajo na lastnost odkrivanja obolele zalege in na lastnost odstranjevanja le-te zelo velik vpliv okoliški dejavniki. Pozneje, v obdobju množične uporabe antibiotikov, so na te raziskave domala pozabili. V zadnjem času se pojavlja odpornost *P. larvae* na številne antibiotike, poleg tega je tudi dokazano, da ima velik vpliv na uspešen boj čebel proti drugim boleznim, tudi proti varozi čebel, dobro čistilno vedenje čebel. Zelo kmalu bo treba temeljito preučiti številne okoljske vplive, ki vplivajo na čistilno vedenje čebel, in ugotoviti stopnjo dednosti te lastnosti. S selekcijo bomo tako lahko dodatno povečali odpornost čebel na boleznih zalege.

U. Riessberger iz Gradca se je s sodelavci vprašala, kakaj odrasle čebele ne zbolijo zaradi okužb s *P. larvae*. Zanimivo je, da morajo zimske čebele preživeti štiri do pet mesecev s spori v svojem črevesju, pa kljub temu ne zbolijo. Čebele poleg tega v aktivni sezoni prenašajo spore in so v najtesnejšem stiku z okuženimi ličinkami. Za zdaj še ni znana kemična sestava snovi, ki preprečuje povečevanje števila bakterij v telesu odraslih ličink in v telesu starejših ličink. Največ te snovi je v izvlečku srednjega črevesa osem dni starih čebel, manj je v štiri dni starih ličinkah, najmanj pa v mladih ličinkah. Ugotovili so, da okoliški vplivi ne vplivajo veliko na navzočnost snovi pri odraslih čebelah ter da jo je mogoče najti v skladiščnem cvetnem prahu in v matičnem mlečku. Tudi mleček dojilj za prehrano zalegajoče matice vsebuje precej te snovi. Ugotovili so, da snov nastaja tudi v hipofaringealnih žlezah čebel in da je temperaturno zelo obstojna.

M. Wedenig iz Gradca je s sodelavci predstavila analizo navzočnosti snovi, ki preprečuje rast *P. larvae* v tkivu različnih starih ličink in čebel. Tri do štiri dni stare ličinke zelo uspešno preprečujejo rast bakterij, starejše, stare od pet do šest dni, pa so pri tem manj uspešne. Ugotovili so tudi, da so mlajše, eno- do dvodnevne ličinke veliko bolj občutljive na rast *P. larvae* v svojem tkivu.

5. Antibiotični peptidi pri žuželkah

J. Simuth je s sodelavci analiziral proteine, ki v frakciji matičnega mlečka, topnem v vodi, delujejo antibiotično na rast *Bacillus subtilis* in *P. larvae*. Z mikrosekvenčno analizo cDNA so določili genetski zapis za njihovo sintezo in zapis z vektorji prenesli na bakterije

E. coli. Dobljeni protein je preprečeval rast bakterij *B. subtilis* in *Botrytis cinerea*, na bakterije *P. larvae* pa je vplival le v omejenem obsegu.

J. Klaudiny je s sodelavci analiziral snovi, ki preprečujejo rast bakterij *P. larvae*. Snovi je ekstrahirali iz čebeljih glav, oprsil in iz matičnega mlečka. Ugotovili so velike razlike v količinah učinkovitih peptidov v matičnem mlečku, zbranim v posamezni čebelji družini. Nekatere čebelje družine naj bi tudi zato kazale večjo naravno odpornost proti hudi gnilobi zalege. Kot je videti, je peptid, imenovan royalisin, izjemno učinkovit pri preprečevanju rasti *P. larvae*.

6. Odporni povzročitelji boleznih in paraziti

Zaščita čebel s kemičnimi sredstvi je v zadnjih desetletjih nujna, če želimo uspešno čebelariti. N. Milani je v svoji predstavitvi poudaril, da se tako imenovana »rezistenca« pojavlja tako pri varozi kot pri *P. larvae*. Številna zelo obetavna zdravilna sredstva so v nekaj letih postala neučinkovita. Zmanjšana učinkovitost je bila najpogosteje posledica dolgotrajnejše uporabe prejemnih količin. To se je zgodilo npr. z brompropilatom, klordimeformom in amitrazom. Leta 1992 je odpovedal tudi fluvalinat, to pa je v čebelarstvu povzročilo dolgoročne posledice. »Rezistenca« varoe se je navadno hitro širila iz žarišča v vse okoliške čebeljnake. Hitreje se je širila na območjih, na katerih je bilo večje število prevoznih čebeljakov. Fluvalinatu je kmalu sledil fluometrin. Varozi je uspelo učinkovito razgraditi piretroid z encimom monooksigenaze P₄₅₀ sistema. Podoben mehanizem so odkrili tudi pri čebelah *A. mellifera*.

Nekatere linije čebel so že skoraj popolnoma neobčutljive na fluvalinat. Vse bolj se potrjuje hipoteza, da je varoa od čebele »ukradla« gene za razstrupljanje fluvalinata. Gre torej za prenos dedne snovi med gostiteljem in zajedavcem. Dokazano je tudi, da s hkratno uporabo fluvalinata in inhibitorja monooksigenaze piperonil butoksid postane fluvalinat zelo strupen tudi za čebele.

»Rezistentne« varoe imajo manjšo življenjsko moč, zato po prenehanju dodajanja fluvalinata znova prevladajo občutljive varoe – z drugimi besedami – fluvalinat je bil krajše obdobje spet učinkovit. Leta 1996 so v Italiji opazili tudi odpornost varoj na kumafos (perizin). Zdaj že obstajajo vrste varoj, ki prenesejo do stokrat večje doze kumafosa, kot so ga prvotne, na kumafos občutljive varoe. Čebele z odpornimi gosti v zadnjem času že množično propadajo. Varoa očitno zna ustvariti odpornost proti vsakemu akaricidu, tudi proti takšnemu s preprosto kemično sestavo – npr. proti mravljinčni kislini.

Tudi *P. larvae* postaja počasi odporen na zdravila. V Nemčiji so dokumentirali odpornost na sulfatiazol. V

Argentini so dokazali odpornost na oksitetraciklin. Tako postajajo na antibiotike odporne še preostale bakterije v panju, npr. *Bacillus alvei*.

Pri zatiranju varoe s kemičnimi sredstvi je priporočljivo že takoj na začetku uporabiti močnejše doze zdravila in s tem uničiti vse delno odporne varoe. Izogibajmo se »dokončnemu« popolnemu uničenju varoe, ker s tem nehote dajemo prednost odpornejšim osebkom. V posameznih primerih je morda smotno uporabiti dve različni sredstvi hkrati. Pojavljata pa se problema zstrupljanja čebel in ostankov sredstev v čebeljih pridelkih. Zato zatiranje varoe s kemičnimi sredstvi nikakor ni končna rešitev. Pospešeno je treba preučevati večjo odpornost čebel proti varozi, zlasti na podlagi usmerjene selekcije čebel.

M. F. Feldlaufer je s sodelavci analiziral učinkovitost 27 antibiotikov na rast *P. larvae*. Od vseh se je še najbolj izkazal lynkomicin, ki ga sicer uporabljajo v prašičjereji in v perutinarstvu.

J. Wilde je v zadnjih letih veliko raziskoval v Nepal. Osredotočil se je predvsem na zajedavca *Tropilelaps clareae*. Ta ima neko zanimivo lastnost, namreč, da ne more preživeti dalj časa na odraslih čebelah in se temu primerno ne more razširiti na tisto čebeljo populacijo, pri kateri pozimi v panjih ni čebelje zalege. Zajedavec lahko pri 34,5 °C največ tri dni živi na odraslih čebelah tudi če ni zalege, pri sobni temperaturi 20 °C pa ne več kot pet dni. Zajedavec do nadaljnjega verjetno ne bo ogrožal čebel v Evropi.

7. Analiza genov v čebeljem genomu

M. Solignac se s sodelavci že nekaj časa ukvarja z analizo genoma domače čebele. Izvedli so številne analize mikrosatelitov med različnimi križanci italijanske in severne temne čebele. Te tehnike so zelo uporabne za analize biološke raznolikosti in določanje posameznih ekotipov tudi v preostali čebelji populaciji, to pa bo v prihodnje še posebej zanimivo za Slovenijo, domovino avtohtone kranjske čebele. V prihodnjih treh letih nameravajo namreč preučiti celotno evropsko populacijo domače čebele; pri projektu smo dobrodošli tudi Slovenci.

Hasselmann in Beye menita, da je domača čebela odličen objekt za mapiranje genov. Velikost vzorcev ni omejena, rekombinacije pa so tudi zelo pogoste. Predstavili so svojo metodo PCR teka na daljših odsekih genskih zapisov, ki so jih dobili ob pomoči restrikcijskih encimov. Zdaj iščejo neko mesto na petem kromosomu, kjer je najverjetneje gen za določanje spola čebel.

Doba trajanja pokrite zalege pri čebelah je v tesni povezavi z njihovo občutljivostjo na varozo. Haertel s sodelavci skuša s tehniko AFLP™ poiskati mesto genskega zapisa za to lastnost čebel.

8. Molekularna izraženost imunskih proteinov pri žuželkah

S. Stoven se je v začetku svojega predavanja vprašala, kaj se zgodi v telesu žuželke ob stiku s patoge-

nimi organizmi in zajedavci. Vemo, da nastane obrambna reakcija s celičnimi in humoralnimi imunskimi sistemi. Veliko bolj kot celični so znani humoralni imunski sistemi. Doslej so raziskovali predvsem obrambni odziv pri vinski mušici. Vemo, da v telesu žuželk obstajajo različni sistemi prenosa signala ob napadu patogenov in da se kot posledica tega začnejo sintetizirati antimikrobni peptidi. V nadaljevanju je zelo podrobno opisala rezultate najnovejših raziskav na tem področju, vendar jih za zdaj še ni mogoče povezati v celoto.

V. T. Kakpakov je opozoril, da je pri žuželkah navadno mogoče opaziti bližnje ali daljne selitve DNA znotraj kromosomov pri približno 20 odstotkih jedrnega DNA. Ta je bolj izpostavljena mutacijam in zelo vpliva na aktivnost sosednjih genov. Možno je, da ima omejeni DNA s svojo rastjo oz. s svojim povečanim obsegom določeno blažilno vlogo ob morebitnem napadu patogena na celico. Opazili so namreč, da se pri vinski mušici v določenih okoliščinah do petkrat poveča skupna količina jedrnega DNA.

J. D. Evans je opozoril na problem različne izraženiosti posameznih genov v procesu razvoja čebel delavk in čebeljih matic. Še posebej ga zanima, kakšne razlike so opazne pri ličinkah, iz katerih se izležejo matice, in pri ličinkah, iz katerih se izležejo čebele delavke. Gre za temeljne raziskave prihodnjih raziskav na področju reakcij čebel ob vdoru patogenov in zajedavcev.

R. E. Ross je s sodelavci raziskoval vpliv količine dodanega oktopamina na vonjalno reakcijo čebel delavk. V poskusu so primerjali možnost zaznavanja vonja pri čebelah, odbranih na dober čistilni nagon, s čebelami s slabšim čistilnim nagonom. Ugotovili so, da dodajanje oktopamina v hrano čebel z dobrim čistilnim vedenjem ni bilo učinkovito, čebele s slabšim čistilnim vedenjem pa so znatno bolje zaznavale nove vonje. Zaznavanje tako »drogiranih« čebel se ni prav nič razlikovalo od zaznavanja čebel z dobrim čistljenjem. Rezultati dokazujejo, da imajo »higienske« čebele v možganih znatno večjo količino optamina, to pa jim omogoča precej učinkovitejše zaznavanje tujih vonjev iz obolele zalege.

SKLEPNA DISKUSIJA

V sklepnih diskusiji smo se vsi udeleženci vprašali, ali je sploh smiselno predlagati izdelavo celotne genske slike pri čebelah. Podoben projekt namreč prav zdaj že poteka pri vinski mušici. Po tehtnejši razpravi smo navzoči ugotovili, da je za tak projekt še prezgodaj. V prihodnjih nekaj letih bo verjetno precej lažje in ceneje priti do podrobnega genskega zapisa domače čebele. Veliko pomembnejše je spoznanje večine navzočih raziskovalcev, da se proti patogenom in zajedavcem bojujejo predvsem čebele. Ljudje čebelam samo pomagamo pri njihovem boju za preživetje. Glede na to, velja torej podpreti raziskovalne projekte v tej smeri.

Izkušnje naših čebelarjev

VEČMATICNO ČEBELARJENJE IN STATISTIKA

Marjan Debelak

Kdor čebelari (tudi) z večmatičnimi družinami, se gotovo večkrat sprašuje, kako naj statistično in gospodarsko opredeli svoje čebelarstvo, da bo prav tako za čebelarja kot za vse druge zainteresirane, to je predvsem za različne državne organe, raziskovalce in druge radovedneže.

Dokler čebelar čebelari samo z običajnimi, enomatičnimi družinami, je stvar statistično in gospodarsko preprosta. Ima pač toliko in toliko čebeljih družin, namenjenih pridobivanju medu ali še česa drugega, in poleg teh še nekaj manjših, pomožnih družin. Na tej podlagi si pridobi svojevrsten ugled in status čebelarja glede na število čebeljih družin, nekoliko manj prepričljivo pa glede na uspešnost čebelarjenja. Po navadi je tako, da je čebelar z večjim številom čebeljih družin v nekaterih čebelarstvih krogih že samo zaradi tega uglednejši kot čebelarji »petpanjičarji« ali »vrtičkarji«. Tudi pri podatku, koliko medu pridelajo v takih čebelarstvih, je stvar preprosta. Skupno količino iztočenega medu delimo s

številom družin, opredeljenih za nabiranje medu (pridobitnih družin), in tu je rezultat oziroma ga objavi statistika! Tudi za različne regrese, na primer za krmni sladkor in zdravila, je odločilno, koliko čebeljih družin oziroma naseljenih panjev je čebelar prijavil.

Precej bolj zamotano pa je pri večmatičnem čebelarjenju! Pri tem namreč določen čas med letom posamezen panj naseljuje več čebeljih družin, ki jih je čebelar združil v eno, sestavljeno. Kako naj čebelar statistično opredeli tako združeno večmatično družino? Ali kot en naseljen (pridobitni) panj, kar v resnici je, ali kot skupek dveh, treh ... družin in družinic, kar je prav tako res?

Podobno težko tak čebelar pove, koliko medu je pridelal v enem večmatičnem panju. Ali bo povedal celotno količino, ki jo je iztočil iz takega panja, ali pa bo to količino skušal razdeliti na udeležene (združene!) družine in družinice?

Če se bo odločil za prvo možnost, bo morda pri tem spomnil sogovornika na dejstvo, da si tudi pri številnih enomatičnih pridobitnih družinah čebelar pomaga z dodajanjem čebel in zalege, pa zato ne znižuje statistične količine nabranega medu na panj. Verjetno zaradi podobnega premisleka nisem nikjer v literaturi zasledil, da bi opisovalci večmatičnega čebelarjenja (večinoma »le« dvomatičnega) ekonomsko-statistično ne pripisali celotnega pridelka ene združene družine samo eni in ne dvema družinama!

Vendar tudi ob takem stališču obstaja problem. Čebelar mora pri večmatičnem čebelarjenju velikokrat podvojiti število zazimljenih čebeljih družin ali družinic glede na stanje v rojilno-pašnem obdobju, da jih v tem času združi s temeljno družino. Kako bo varčen čebelar uveljavil željo po regresu za krmni sladkor in zdravila, če je prijavil le naseljene večmatične »panje« oziroma stanje čebelarstva na vrhuncu sezone?

Nekoliko za šalo povejmo, da bo imel marsikateri čebelar težave tudi doma, ko bo moral precej neuspešno pojasnjevati, zakaj ni držal besede in zmanjšal čebelarstva, kot je morda obljubljal spomladi in je bilo tako na zunaj celo videti, saj so čebele tedaj izletavale iz veliko manjšega števila panjskih žrel ...

Največji problem pa ima v takem primeru javna statistika, saj pravzaprav ne ve, s kolikšnim številom čebel razpolaga na območju države in kolikšna je njihova ekonomska in ekološka moč!

Zato kar precej razlogov govori v prid stališču, da bi bilo pri ocenjevanju uspešnosti katere koli oblike čebelarjenja prav povedati, prijaviti in upo-

Slika prikazuje sestavljen AŽ MAKSI panj z zakladdo, v katerem lahko čebelar uredniči v tem članku opisano različico večmatičnega čebelarjenja. Fotografija je nastala na dvorišču mizarstva KRŽE na Vrhniki.

Foto: M. Debelak

CII. LETNIK

UREDNIK: JANEZ MIHELIČ, univ. dipl. biol.

LETNO KAZALO – LETO 2000

Aplinc Franc:

Nekaj o čebelarjih iz Črne na Koroškem 286

Bernard Catherine:

Pesticid, imenovan gaucho, uradno priznan morilec čebel 339

Bogdanov Stephen:

Kakovost medu in mednarodni usklajevalni standardi 16

Božič Janko:

Blagovna znamka za kranjsko čebelo 87

Bračko Ivan:

Čebelarjeva opravila v januarju – za AŽ in veliki Kirarjev panj 7

Čebelarjeva opravila v februarju – za AŽ in veliki Kirarjev panj 36

Čebelarjeva opravila v marcu – za AŽ in veliki Kirarjev panj 67

Čebelarjeva opravila v aprilu – za AŽ in veliki Kirarjev panj 100

Čebelarjeva opravila v maju – za AŽ in veliki Kirarjev panj 132

Čebelarjeva opravila v AŽ in velikem Kirarjevem panju v juniju 167

Čebelarjeva opravila v AŽ in velikem Kirarjevem »B« panju v juliju in avgustu 207

Čebelarjeva opravila v AŽ in velikem Kirarjevem »B« panju v septembru 240

Čebelarjeva opravila v AŽ in velikem Kirarjevem »B« panju v oktobru 271

Čebelarjeva opravila v AŽ in velikem Kirarjevem »B« panju v novembru 303

Čebelarjeva opravila v AŽ in velikem Kirarjevem »B« panju v decembru 334

Brus France:

Praznovanje Čebelarskega društva Dolomiti . 52

Cobey Susan:

Odbira in vzreja kranjske čebele v Združenih državah Amerike 9

Čebelarska zveza Slovenije:

Sedemdeset let zgodovine in razvoja čebelarstva v Velenju 23

Povabilo na razstavo v Celju 2

Volitve 2000 22

Povabilo na razstavo v Celju 36

Rezultati 23 srečanja in tekmovanja mladih čebelarjev v OŠ Grm pri Novem mestu 150

Izvoljeno novo vodstvo Čebelarske zveze Slovenije 178

Debelak Marjan:

Albertijev in Žnideršičev panj 13

Spomladanski razvoj čebeljih družin 42

O naših maticah iz lastnih izkušenj 78

Čebelje družine na vrhuncu razvoja 112

Način čebelarjenja v čebelarstvu Tegart v Kanadi (*prevod*) 137

Distančni vložek 174

Priprava na zimovanje v luči veliko-prostorninskega čebelarjenja s standardnimi AŽ panji 215

Čebele ne pozabijo, kje so doma 277

Mravlje so uničile matici v matičnici 246

Na sledi posebnemu protirojnemu ukrepu – Uvod in potek poskusa 313

Na sledi posebnemu protirojnemu ukrepu ... 346

Dolničar Andrej:

Izboljšava AŽ satnika skrajšuje čas žičenja .. 176

Držaj Stane:

Srečanje ČD Apis iz Velenja in ČD Karavanke iz Begunj 351

Gosar Franc:

Moje izkušnje pri zimskem zdravljenju z oksialno kislino	111
--	-----

Grad Janez in Jasna Kralj:

Pododbor za informiranje za Apimondio 2003 objavlja naslov spletne strani	224
---	-----

Gregori Janez:

Ohranimo pasemsko čistost naše čebele	105
Dodajanje in zamenjavanje matic	129

Hočevar Janez:

Premeščanje čebel na kratke razdalje po Koplanovi metodi	10
Rotacijsko čebelarjenje – nov evropski izziv .	118
Rotacijsko čebelarjenje – nov evropski izziv (Nadaljevanje)	140
Rotacijsko čebelarjenje – nov evropski izziv (Nadaljevanje)	183
Delitev opravil med panjskimi čebelami	222

Horvat Ivan:

Tudi kristaliziran med v satju (<i>malicitoza</i>) je dobrodošel dar narave	148
---	-----

Hovnik Stanko:

Prva polnilnica medu na Koroškem	320
--	-----

Jenko - Rogelj Mira:

Veterinarski nasveti za januar	5
Veterinarski nasveti v oktobru	272
Veterinarski nasveti v decembru	336
Veterinarski nasveti v novembru	305
Veterinarski nasveti v septembru	243
Stanje kužnih boleznih v Sloveniji – maj 2000	171

Jenko Matija:

Kamniški čebelarji na obisku v Ilirski Bistrici	25
---	----

Jeraj Franc:

Moje izkušnje z maksii AŽ panjem	50
--	----

Jeras France:

Moč in nemoč čebelarске organizacije	119
--	-----

Jurkovič Ivan:

Čebelarjenje v Kanadi	45
Z mladimi družinami proti varozi	106

Koplan Zvonko:

Ahilova peta varoe – drugič	81
-----------------------------------	----

Kosmina Zoran:

Pismo iz Izole	49
Občni zbor Obalnega čebelarскеga društva .	178

Košnik Mitja:

Zdravljenje alergije na pike in samopomoč pri alergijski reakciji	330
---	-----

Kozic Koloman:

Kje so tista srečanja in tekmovanja mladih čebelarjev Slovenije, ki so včasih bila?	182
Bilo nam je lepo	279

Kralj Jasna:

Priprave na Apimondio 2003	151
----------------------------------	-----

Krečič Mojca:

Gozdna paša – med upanjem in računanjem	142
---	-----

Lešnik Vida:

Veterinarski nasveti za marec	69
-------------------------------------	----

Luzar Peter:

Ali ajda res ne medi več?	219
---------------------------------	-----

Marolt Franci:

Poletna oskrba čebeljih družin – priprava na zimo	213
---	-----

Marošek Franjo:

Moje čebelarjenje na obrobju Vitanja	152
--	-----

Matavž Jože:

Veterinarski nasveti v juliju in avgustu	211
--	-----

McIlvrde Keith:

Program genetskih izboljšav v zadnjih dvajsetih letih v Avstraliji	52
--	----

Meglič Milan:

Dražilno krmiljenje	116
Pripravimo se na zatiranje varoe	145
Evropske izkušnje pri prodaji medu na domu in nova blagovna znamka slovenskega medu	353

Mihelič Janez:

Končano je šolanje prve skupine preglednikov medu	223
Na sejmu v Gornji Radgoni so ocenili kakovost letošnje letine medu	11
Ob zaključku šole za čebelarске mojstre	33
Čebelarско pismo iz Avstralije	76
Spet rekordna udeležba čebelarjev na XXIII. čebelarském seminarju v Celju	97
Veterinarski zavod Slovenije je v Kranju organiziral V posvet o zdravstvenem varstvu čebel	165
Čebelarška zveza Slovenije bo nadaljevala graditev Čebelarскеga centra Slovenije na Brdu pri Lukovici	201
49. občni zbor Čebelarске zveze Slovenije ..	202

S skupnimi močmi bo slovenskim čebelarjem uspelo zgraditi Čebelarški center Slovenije do kongresa Apimondie leta 2003	238
Štajerski čebelarji se izobražujejo	253
Čebelarско društvo Cerklje na Gorenjskem je praznovalo 80-letnico delovanja	256
Srečanje mariborskih čebelarjev in njihovih prijateljev je bilo letos v Malečniku	283
Pomembnejši sklepi tretje seje gradbenega odbora Čebelarškega centra Slovenije	285
Dnevi medu 2000 v Polhovem Gradcu	288
Razstave in kongresa rejcev kranjske čebele v Avstriji so se v velikem številu udeležili tudi slovenski čebelarji	308
Turistično društvo in čebelarji v Ihanu uspešno sodelujejo	324
Dela na Čebelarškem centru se nadaljujejo kljub prihajajoči zimi	333
Slovenski čebelarji smo se udeležili kongresa francoskih čebelarjev v kraju Mende	343
Ali bo medovita rastlina boreč (<i>Borago officinalis</i>) lahko vplivala na uspešnost slovenskega čebelarstva?	348
Mlaker Marija:	
Čas beži, a spomini ostanejo	315
Moeller F. E. in C. R. Harp:	
Poenostavljen način dvomatičnega čebelarjenja	143
Munibari Bernarda:	
Avstrijska zveza kranjske čebele (ACE)	227
Novice z interneta	228
Ogrinc Ivan:	
Čebelarjenje z naravo	172
Pehant Ivan:	
Za mlade po srcu	29
Petrič Slavko:	
Zamenjava plodiščnih naklad v LR nakladnih panjih	245
Planinc Ivo:	
Veterinarski nasveti za junij – Zatiranje varoe poleti	170
Plut Stane:	
Ocenjevanje medu v Semiču	287
Priporočene cene medu na tržnicah in pri čebelarjih na domu	310
Prva seja komisije za ekonomiko čebelarjenja	321
Uspešno ocenjevanje medu v Semiču	350

Pogačnik Tone:	
Dragi čebelarji iz Moravcev – Hvala	225
Poklukar Janez:	
Čebelarjeva opravila v nakladnem panju v januarju	8
Čebelarška opravila v nakladnih panjih v februarju	38
Čebelarška opravila v nakladnem panju v marcu	68
Čebelarjeva opravila v nakladnem panju v aprilu	102
Čebelarjeva opravila v nakladnem panju v maju	133
Čebelarjeva opravila v nakladnem panju v juniju	169
Čebelarjeva opravila v nakladnem panju v juliju in avgustu	208
Čebelarjeva opravila v nakladnem panju v septembru	241
Čebelarjeva opravila v nakladnem panju v oktobru	271
Čebelarjeva opravila v nakladnem panju v novembru	304
Čebelarjeva opravila v nakladnem panju v decembru	335
Četrta mednarodna konferenci rejcev temne čebele (SICAMM) ob rob	281
Evropska konferenca z naslovom »Molekularni mehanizmi odpornosti čebel pri čebeljih boleznih« – I. del	358
Čebelarstvo in trg z medom v svetu in Evropi	247
Preinfalk Borut:	
Veterinarski nasveti za februar	39
Nekaj razlogov za vodenje evidence o odpadni varoe	40
Troti	139
Nekaj praktičnih napotkov in spoznanj pri zatiranju hude gnilobe čebelje zalege	318
Prešeren Miro:	
Praznovanje članov čebelarškega društva Karavanke Begunje	21
Prezelj Franc:	
Srečanje mentorjev	28
Moji vtisi o čebelarški praksi v okviru šole za čebelarke mojstre	74
V Prosenjakovcih so tekmovali	149
Mladi čebelarji so tekmovali	180
Ptaček Vladimír:	
Osnove vzreje čmrljev	186

Pušnik Vlado:	
Gradbeni odbor ČZS je pri Čebelarškem centru Slovenije na Brdu pri Lukovici organiziral prvo delovno akcijo	237
Dejavnosti na Čebelarškem centru Slovenije	269
Kako napreduje graditev Čebelarškega centra v Lukovici	301
Status čebelarja in davčni sistem	315
Ribnikar Janez:	
Cvetni prah koristi našemu organizmu	51
Kako že nekaj let uspešno dodajam matice	148
Rihar Jože:	
Z varoo se ni šaliti!	54
Rižnar Stanka:	
Smeli načrti ČD Apis za naprej	87
70 let Čebelarškega društva Šmartno ob Paki	319
Rot Slavko:	
Prednosti in slabosti čebelarjenja v AŽ in LR panjih	77
Prednosti in slabosti čebelarjenja v AŽ in LR panjih (<i>Nadaljevanje</i>)	111
Runtas Milan:	
80 let Čebelarškega društva Dolsko	22
Ali bomo slovenski čebelarji sploh še čebelarili?	66
Pomembnejši sklepi prve seje novega upravnega odbora ČZS	258
Zapisnik gradbenega odbora ČCS	261
Rupnik Srečko:	
Čebelarški mojster Martin Čuš je predaval tujskim in okoliškim čebelarjem	152
Saje Agneza Sestra:	
Pozdrav iz Mirne Peči	226
Schecter Steve (nadaljevanje):	
Cvetni prah koristi našemu organizmu	82
Senegačnik Jurij:	
Nekaj dodatnih informacij o najnovejših možnostih za zatiranje varoo s pripravki oksalne kisline	273
Amitraz proti varozi – pri nas in v Franciji	2
Objava laboratorijev koncerna Swarm iz Francije	190
Tokrat pa o antibiotikih v čebelarstvu	341
Seražin Silvo:	
Moje izkušnje z zdravljenjem varooze	30
Sinic Gusti:	
Tečaj o gozdnem medenju	154
Skerbiš Suzana:	
Veterinarski nasveti v maju	136
Stanišljevič Maja:	
Nekaj zanimivih informacij o hrvaškem čebelarstvu in njihovem največjem podjetju za predelavo medu PIP iz Zagreba	290
Struna Lojze:	
Čebelarji iz Borovnice smo bili uspešni	85
Šafranko Jože:	
ČD Turnišče in društveni čebelnjak	24
Šivic Franc:	
Ambasadorja slovenskega čebelarstva	41
Čebelarška uniforma	100
Medeči škržat že v Ljubljani	244
Čebelarška znanost v Italiji	337
S poti po Južni Ameriki	276
Šuštar Ivan:	
Uspešen strokovni obisk primorskih čebelarjev v Borovljah na Avstrijskem Koroškem .	353
Toplak Ernest:	
Predstavitve slovenskega čebelarstva na Madžarskem	86
Urednik:	
Uspešen zagovor diplomskega dela s področja čebelarstva	179
Volk Tina, Miroslav Rednak, Janez Poklukar:	
Primerjava dveh modelov izračuna lastne cene medu v letu 2000	311
Vraničar Anita:	
Veterinarski nasveti za april	104
Zdešar Pavle:	
Poročilo o delu opazovalno-napovedovalne službe medenja pri MKGP, KIS in ČZS v letu 1999	70
Poročilo o delu opazovalno-napovedovalne službe medenja pri MKGP, KIS in ČZS v letu 1999 (<i>nadaljevanje</i>)	117
Zupančič Mitja:	
Čebelarstvo v sistemu ekološkega kmetovanja	155
Žerdin Jože:	
Čebelarstvo in čebelarji v pokrajini ob Muri .	153

števati število in moč za zimovanje predvidenih samostojnih družin. Pomembno za ta gospodarski izračun je torej, koliko polno razvitih pridobitnih družin in koliko manjših, pomožnih, smo zazimili ali morebiti spomladi dokupili.

Pri večmatičnem čebelarjenju moramo po končanem rojno-pašnem obdobju v enem panju združene družine bodisi povsem združiti, tj. odstraniti matične rešetke, ali pa jih osamosvojiti, tj. razdružiti, torej jih preseliti ali popolnoma ločiti, tako da ima vsaka družina spet svoje posebno panjsko žrelo. Čebelar pa ima nenadoma večje število naseljenih »panjev«, kot jih je imel pred tem! Načinov, kako to dosežemo, je veliko in se razlikujejo od panjskega sistema do panjskega sistema. Veliko piscev upravičeno opozarja, da sodi večmatično čebelarjenje med (naj)zahtevnejše oblike čebelarjenja. Odvisno seveda od izbrane tehnologije.

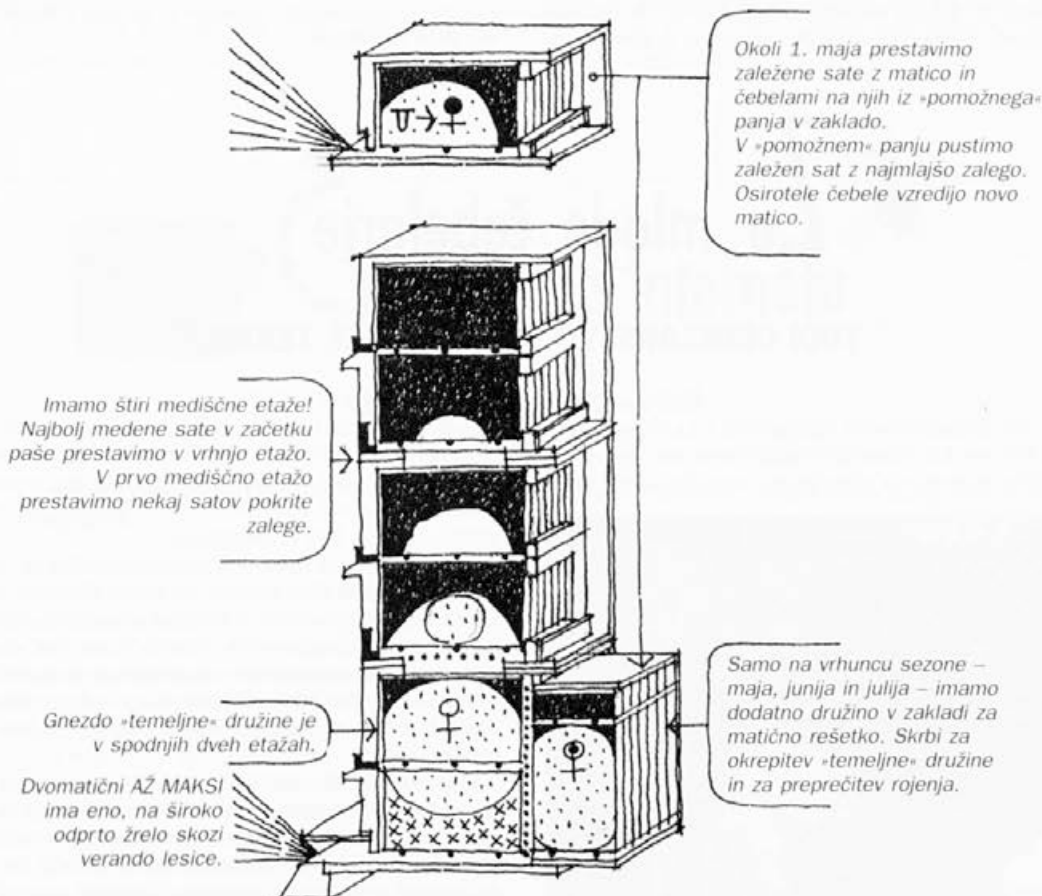
Vsekakor pa se bomo tega načina čebelarjenja še bolj z veseljem priučili, ko in če bo v celoti potrjena že precej preizkušena domneva, o kateri zadnja leta veliko pišem in za katero menim, da je preveč

dobra, da bi bila resnična. Namreč, da je mogoče s to obliko čebelarjenja popolnoma in najpreprosteje rešiti rojne težave, s katerimi se spoprijemamo čebelarji.

Za ilustracijo zgoraj povedanega si oglejmo še eno izmed številnih možnosti za večmatično čebelarjenje, z razvojem panjskih dopolnil in novih tehnologij pa je nastala tudi pri čebelarjenju z AŽ panjskim sistemom (glej risbo!).

V prikazani različici večmatičnega čebelarjenja potrebujemo veliko »temeljno« družino, ki ima svoje gnezdo stalno v spodnjih etažah AŽ MAKSI panja, in manjšo »pomožno« družino, ki domuje v posebnem pomožnem panju, sedemsatarju ali polovičarju (polovičnem AŽ panju).

Statistično popolnoma pravilno je reči, da je gospodarski rezultat čebelarjenja na ta način seštevek dohodkov in odhodkov obeh družin, ki seveda vključuje tudi čebelarjevo delo z njima. Pomagamo si s približnim podatkom, da je prispevek obeh družin v razmerju s številom polno zaleženih satov, ki jih pris-

pevata družini v skupno dobro ob začetku pašnega obdobja. To razmerje se, recimo, vrti okoli števil 14 za »temeljno« družino in 7 za »pomožno« družino ali v razmerju 2 : 1. Glede na to moramo polnemu prispevku »temeljne« družine prišteti še polovični prispevek »pomožne« družine!

Na kratko pogledjmo, kako poteka čebelarjenje med letom po tej različici.

Do konca obdobja razvojnega vzpona družin, ko se še ni pojavila rojilna kriza in seveda rojni matičniki še niso zaleženi, se obe družini razvijata samostojno in sta blizu razvojnega vrhunca.

Tedaj (proti koncu aprila) poseže čebelar in preseli v dodano zaklado, na katero pripne matično rešetko in polo prebodene časopisnega papirja, k »temeljni« družini vse zaležene sate z matico in čebelami iz »pomožne« družine, razen enega. Če čebelar ne uporablja zaklad, lahko za ta namen uporabi tisti oddelek ali etažo AŽ MAKSI panja, ki je neposredno nad gnezdом »temeljne« družine.

Preostale čebele v »pomožnem« panju vzredijo na satu z mlado zalego, ki smo jim ga pustili, novo matico. Če čez pet dni po posegu odstranimo vse do tedaj že pokrite matičnike, zagotovimo, da bo nova matica brezhibna in da bo »pomožna družinica« na-

red za pridružitve k »temeljni družini« v AŽ MAKSI panju prihodnje sezono.

Pred začetkom glavnih paš in pred začetkom rojne krize ter celo pašno in rojno obdobje je stanje obravnavanega sistema tako, kot ga prikazuje priložena risba.

Ko se to obdobje konča (po večini v drugi polovici julija), zadnjikrat točimo, potem pa preselimo gnezdo družine iz zaklade ob gnezdo »temeljne« družine (ob strani, pod gnezdo ali nad njim), izpraznimo gornje tri mediščne etaže in zaklado ter družino pripravimo za prezimovanje.

Pustimo, da čebele same odločijo, ali bodo dalj časa ohranile obe matici ali pa obdržale boljšo (bodi starejšo ali mlajšo!). Izpraznjeno zaklado lahko pustimo na panju do večjih ohladitev (oktobra). Vanjo se lahko umaknejo pašne čebele, ki jih je v večmatični družini na koncu sezone na pretek, uporabimo pa jo lahko tudi za krmljenje z vedrico ali pitalnim koritom na vratcih zaklade.

Več podrobnosti o takem načinu čebelarjenja preberite v že objavljenih prispevkih o tej temi. Priporočke za ta sistem čebelarjenja pa lahko kupite v nekaterih čebelarskih trgovinah in seveda v mizarstvu Krže na Vrhniki.

Za mlade čebelarje

TUDI ČEBELARSTVO JE LAHKO DEL TEHNIKE

Koloman Kozic

Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani so bili od 9. do 12. novembra tako imenovani Dnevi tehnične kulture. Na prireditvi so svojo dejavnost pred-

Delavnica je bila dobro obiskana.

stavili klubi iz osnovnih in srednjih šol ter vzorčno-izobraževalni centri (VIC). Med številnimi delavnicami je v obliki razstave in delavnice svojo dejavnost predstavil tudi VIC za čebelarstvo, ki deluje na dvojezični osnovni šoli Prosenjakovci.

Dneve tehnične kulture je organizirala Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije (ZOTKS), v kateri so združeni klubi in društva s področja tehnike na osnovnih in srednjih šolah v državi. VIC delujejo pod pokroviteljstvom republiške zveze za tehnično kulturo ZOTKS, to dejavnost pa vodi ga. Mija Kordež, ki nas je čebelarje tudi povabila k sodelovanju.

Vzorčno-izobraževalni center sem zastopal sam. Na razstavnem prostoru sem predstavil prvi izobraževalni čebelarski tabor za osnovnošolce, ki smo ga pripravili od 25. do 30. junija 2000 na DOŠ Prosenjakovci in je bil zelo uspešen. Razstavil sem čebelje pridelke in izdelke iz voska, sveče, okraske, obeske itd. ter priznanja za dosedanje delo. Mar-

sikdo, tudi med odraslimi obiskovalci, je prvič videl osmukan cvetni prah in na degustaciji poskusil sortne slovenske medove, predvsem odlično prekmursko akacijo.

Čebelarstva delavnica je bila v petek in soboto. Obiskovalce, predvsem mlade iz vse Slovenije, so pritegnili zlasti prikaz taljenja voska in izdelave sveč v posebnih kalupih iz kavčuka, zvijanje sveč iz satnic, opremljanje satnikov in prikaz pletenja slamnatih košev. Dober obisk in spodbudne besede ter pohvale obiskovalcev in organizatorjev kažejo, da smo pripravili zanimiv prikaz dejavnosti vzorčno-izobraževalnega centra za čebelarstvo. Celotna dejavnost VIC je bila prikazana tudi v kroniki, v katero so obiskovalci lahko vpisali svoje vtise in pohvale. Da je čebelarstvo v resnici del tehnike, je pokazala predvsem čebelarstva delavnica.

Čebelarstvo dejavnost sta dopolnjevali tudi Čebelarstva zveza Slovenije s panoji, knjigami, letaki in starejšimi izvodi glasila Slovenski čebelar, ki so tudi pošli, ter podjetje Logar iz Šenčurja, ki je prikazalo izdelavo sveč in razstavilo različno čebelarstvo opremo.

Sodelovanje na Dnevih tehnične kulture je bilo po mojem prepričanju dobra promocija čebelarstva in

Mladi ustvarjalci so se kar privali.

dejavnosti VIC med mladimi, saj so se številni, bodisi mladi ali njihovi profesorji in učitelji, navdušili in dobili nove ideje za nadaljnje delo v šolah, mladi pa za sodelovanje na drugem čebelarstvu taboru, ki bo po koncu šolskega leta 2000/01 na DOŠ Prosenjakovci.

čebelarji @ groups.com

čebelarji @ groups.com

Boštjan Grom – Vrhnika

POZDRAVLJENI LJUBITELJI INTERNETA!

Ta stran je namenjena vsem čelarjem, ki imajo možnost dostopa do interneta in v svojem prostem času bodisi občasno bodisi redno brskajo po spletnih straneh. Ker bom v prihodnje v vsaki številki Čebelarja predstavil eno izmed spletnih strani, bom najprej predstavil domačo stran, ki sem jo ustvaril sam, namenjena pa je pogovorom in izmenjavi izkušenj in obvestil med čebelarji. K sodelovanju vam bom tako mlade kot starejše in izkušene čebelarje. Udeležba je popolnoma prostovoljna in bo brez dvoma pomagala pri razvoju slovenskega čebelarstva. Tako bi izkušeni čebelarji lahko pomagali mlajšim pri težavah, na katere ti naletijo pri svojem delu. Kakor že pregovor pravi, več ljudi več ve. Več informacij, ki jih bomo na ta način dobili, nikakor

ne more škodovati, ampak lahko vsem nam le koristijo. Naslov, na katerem si lahko ogledate mojo in tudi našo stran, je: <http://www.egroups.com/group/čebelarji>.

Včlanitev v skupino je brezplačna, tako kot tudi vsa posredovanja sporočil. Ta domača stran deluje tako, da računalnik vsako sporočilo, ki pride na ta naslov, razmnoži in ga pošlje vsem članom skupine, tako da vsi najprej dobijo vprašanje, nato pa tudi vse prispele odgovore in komentarje. V skupino se včlanite tako, da na naslov **čebelarji-subscribe@egroups.com** pošljete sporočilo brez naslova in besedila. Naslov, na katerega pošiljamo sporočila, je: **čebelarji @ egroups.com**.

Na ta naslov lahko pišejo tudi vsi, ki niso včlanjeni v skupino. Ne odlašajte, ampak se včlanite takoj, kajti več ko nas bo, več informacij bomo imeli.

Iz društvenega življenja

ČEBELARSKO DRUŠTVO ŽELEZNIKI JE DOBILLO SVOJ DRUŠTVENI PRAPOR

Čebelarji v Selški dolini smo včlanjeni v čebelarški društvi Selca in Železniki. V dolini je bila že leta 1911 ustanovljena podružnica Slovenskega čebelarškega društva, število njenih članov pa se je hitro povečevalo. Dokumenti omenjajo kar 70 članov. Premajali so Slovenskega čebelarja in se na ta način izobraževali in sprejemali številne novosti. Med temi je bila brez dvoma največja zamenjava kranjiča za AŽ panj. V takšni obliki organiziranja so čebelarji vztrajali vse do konca druge svetovne vojne. Ob koncu vojne so bile tradicionalne oblike ukinjene in iz prejšnje podružnice sta nastali dve družini, pozneje pa dve društvi.

Družino v Železnikih sta ustanovila in vodita Janko Kemperle in Rudolf Eržen. Še dandanes je območje njenega delovanja celoten zgornji del Selške doline od Studena do Petrovega Brda. V preteklosti je imela družina nekaj zelo naprednih čebelarjev, med njimi so bili to zlasti Filip Gortnar, Rudolf Eržen, Janko Kemperle, Jaka Lotrič, Lojze Veber, Lovro Rant, Anton Zupanc, Valentin Pintar in Marko Lotrič.

Za zdajšnje razmere so imeli kar velika čebelarstva in tudi veliko voljo. Čebele so prevažali na oddaljena pasišča z najetimi tovornjaki, torej so morali panje najprej natovoriti in potem na stojiščih, ki so jim bila dodeljena, tudi raztovoriti. To je bilo tedaj garaško delo. Z njimi so na pot hodili tudi mlajši in od njih je še dandanes mogoče slišati marsikatero zabavno dogodivščino. Možnosti za čebelarjenje so se od tedaj zelo spremenile. Zgornji del doline hitro zarašča gozd, obdelovalnih površin z izjemo travnikov pa skoraj ni. Vasi so se izpraznile in tako so izginili tudi številni čebelnjaki, ki so bili včasih skoraj pri vseh kmečkih gospodarstvih. Čebelarstva, ki še vztrajajo, so zvečine manjša. Še ta pa pomagajo redčiti bolezni in zajedavci čebel, ki tudi naših krajev niso obšli. Našim čebelam je dano nekaj spomladanske cvetlične paše, potem pa so odvisne predvsem od gozda. Tako občasno medita javor in jesen, mogoče še podrast, predvsem pa smreka in jelka. Vse te paše so zelo negotove in čebelarji to dobro vedo. Nekdanih ajdovih pasišč ni več, zato je treba jeseni družine kar izdatno nakrmiti s sladkorno raztopino, da v miru preživijo dolgoletno zimo.

V izkaznici Čebelarškega društva Železniki je zapisano: v društvu je 34 članov, ki čebelarijo s približno 600 družinami. Nekateri čebelarji so včlanjeni v sosednja društva, nekateri pa tudi nikjer. Najstarejše je čebelarstvo Jožeta Eržena na Rudnem, pa tudi čebelarstvo Janeza Marklja iz Martinj Vrha je staro že več kot sto let.

Katere so poglavitne naloge društva? Ena najpomembnejših nalog je izobraževanje članstva v sodelovanju z veterinarsko službo za zdravje čebel, omeniti pa velja tudi oskrbo s sladkorjem za zimsko krmljenje ter pripravo običajnih družabnih srečanj po predavanjih ali občnih zborih. Delo društva po večini financiramo sami, saj iz občinskega sklada za kmetijstvo dobimo samo minimalno dotacijo.

Sklep o razvitju društvenega prapora je bil sprejet na občnem zboru leta 1998. Takrat smo izbrali tudi odbor, katerega naloga je bila skupaj z društvenim upravnim odborom izvesti to razmeroma zahtevno nalogo. Najprej smo začeli zbirati sredstva, morali pa smo izdelati tudi osnutek, na podlagi katerega smo potem iskali izvajalca. Novembra 1999 smo pri podjetju Vezanine Ercigoj naročili izdelavo prapora. Načrt zanj je izdelal oblikovalec Lojze Tar-

fila, tudi sam čebelar in član našega društva. Reče-mo lahko, da je prapor zelo lep in pravi unikat.

Slovesnost ob razvitju prapora je bila 6. maja 2000, nanjo pa smo povabili predsednika Čebelar-ske zveze Slovenije g. Lozeta Peterleta, ministra za okolje in prostor g. Pavla Gantarja, ministra za kmetijstvo g. Cirila Smrkolja, župana občine Železniki g. Mihaela Prevca, predstavnike sosednjih društev in medobčinske zveze ter vse, ki so nas finančno podprli, in seveda tudi vse naše člane.

Kulturni program sta izvedla moški pevski zbor NIKO in harmonikaški orkester NIKO, slovesnost pa je vodila in povezovala ga. Janka Šuštar. Med po-sameznimi pevsкими in glasbenimi točkami so se zvrstili pozdravi in nagovori predsednika našega društva in omenjenih gostov. Še posebej slovesno je bila izvedena najpomembnejša točka, tj. razvitje

prapora. Razvil ga je g. Rajko Eržen v spremstvu bo-dočih praporščakov Jožeta Eržena in Janeza Moho-riča. Po razvitju je prapor blagoslovil župnik, čebe-lar in član našega društva France Dular. Ob tej pri-ložnosti smo se spomnili tudi čebelarke Ančke Roz-man, ki je bila v prvih povojnih letih vključena v na-šo čebelarsko družino. Gostom smo podelili skrom-na spominska darila, članom pripravljalnega odbora pa posebna priznanja. Ob tej priložnosti je medob-činska zveza odlikovala tri naše člane z odličjem An-tona Janše II. stopnje. Odličja so prejeli Janez To-lar, Matevž Rihtaršič in Pavel Gortnar. Po končani slovesnosti je sledila še pogostitev ob poskočnih vi-zah harmonikaškega orkestra NIKO.

Za ČD Železniki
Lože Tolar

ČEBELARSKO DRUŠTVO MENGEŠ JE PRAZNOVALO 95-LETNICO ORGANIZIRANEGA ČEBELARJENJA V MENGŠU IN OKOLICI

Jože Boštjančič

Pisalo se je leto 1905, ko so mengeški in oko-liški čebelarji prvič sedli za skupno mizo, da bi se povezali in organizirali ter na ta način izmenjali iz-kušnje in poglobili svoje znanje. V teh prizadevanjih so se opirali na znamenita učitelja čebelarstva - An-tona Janšo in Petra Pavla Glavarja. V začetku stolet-ja je bilo to območje že bogato posejano s čebel-njaki, vendar so čebelarji do tedaj delali vsak zase.

Čebelarsko društvo Mengeš je spomin na čase izpred 95 let počastilo 29. septembra 2000. Na pri-reditev smo povabili predstavnike Čebelar-ske zveze Slovenije, podpredsednika Avgusta Grila, župana ob-čine Mengeš mag. Tomaža Štebeta, sekretarja na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Svetlina, urednika Slovenskega čebelarja Janeza Mi-heliča, predstavnike čebelarskih dru-štev Lukovica, Moravče, Domžale, Ko-menda, Kamnik, Cerklje na Gorenj-skem, Preddvor, Čebelarstvo Božnar, Turističnega društva Mengeš, Lovske družine Mengeš, predstavnike osnov-ne šole Mengeš in predstavnike dru-gih društev iz Mengša in okolice ter zaslužne posameznike, ki so kakor koli pomagali čebelarskemu društvu pri njegovem razvoju. V uvodnem delu večera je bil kratek kulturni program, ki so ga izvedli komorni pevski zbor Mengeški zvon, folklorna skupina Svo-boda Mengeš in člani čebelarskega krožka na osnovni šoli Mengeš.

Navzoče je nagovoril predsednik društva Matej Blejec. Na kratko je predstavil zgodovino organiziranega

čebelarstva v Mengšu in okolici. V spomin na jubi-lejno srečanje je napisal Kroniko čebelarstva v Mengšu in okolici, kroniko pa je ob pomoči občine Mengeš založilo društvo samo. V njej je opisan raz-voj čebelarstva od prvih začetkov organiziranosti do današnjih dni, ko imamo samostojno društvo. Čebe-larje in druge udeležence slovesnosti je opozoril tudi na svetovni čebelarski kongres Apimondie leta 2003 v Sloveniji. Čebelarji našega društva se mu zahvalujemo za temeljit pregled čebelarjenja v Mengšu in okolici v zadnjih 95 letih. Za prizadevno delo v društvu na področju zdravljenja čebeljih bo-lezni, vodenja društva in inovacij v čebelarstvu je prejel tudi društveno priznanje. Na prireditvi je pod-predsednik Čebelar-ske zveze Slovenije g. Avgust Gril

našemu društvu podelil odličje Antona Janše I. stopnje. Ob svoji čestitki je med drugim tudi poudaril, da Zveza na Brdu pri Lukovici gradi Čebelarški center Slovenije, ki naj bi bil končan do sredine leta 2002, ter pozval čebelarje k sodelovanju in pomoči pri dograditvi.

Spregovoril je tudi župan Mengša mag. Tomaž Štabe ter čestital članom društva za uspešno delo in visok jubilej. Nato je predsednik ČD Mengeš najzaslužnejšim podelil priznanja in odličja.

Odličja Antona Janše III. stopnje so prejeli: Franc Pavrič, Minka Pavrič, Brane Tomažič, Agneza Saje, Franc Kovačič, Franc Tič, Marija Dolinšek in Jože Boštjančič.

ČEBELARSKE DELAVNICE 2000 V KRANJSKI GORI

Milan Meglič

Tudi v minulem letu smo čebelarji iz ČD Kranjska Gora organizirali nekaj uspešnih čebelarskih delavnic. Uspešnih pravim zato, ker se jih je skupaj udeležilo več kot 200 čebelarjev. Najštevilnejšo čebelarsko družino – 70 čebelarjev – je pripeljal g. Rozman s Celjskega.

Po pričakovanju sta bili osrednji temi delavnic varoa in njen vpliv na način čebelarjenja. Poleg diagnostike in različnih alternativnih zatiranj varoe (vse to so kranjskogorski čebelarji nesebično praktično prikazovali pri svojih čebeljih družinah) se v ospredje prebija tudi vprašanje, kako tehnologijo čebelarjenja uskladiti z diagnosticiranjem in zatiranjem, tako da za to ne bi porabili več časa in da bi poleg alternativnega zatiranja varoe zagotovili tudi uspešno čebelarjenje.

Sočasen začetek zmanjševanja števila varoj v čebeljih družinah takoj po končani paši – v Kranjski Gori je bilo lani to že konec julija – in zgodnje, pospešeno dopolnjevanje zalog za zimo zagotavljata

Odličji Antona Janše II. stopnje sta prejela Vinko Vahtar, univ. dipl. inž. grad., in Božidar Limpel.

Društvena priznanja so prejeli: Čebelarstva zveza Slovenije, občina Mengeš, Lovska družina Mengeš, Turistično društvo Mengeš, Ivanka Polanec, mag. Mira Jenko – Rogelj, dr. vet. med., Marija Vrhovnik, Janez Per, Slovenski čebelar, osnovna šola Mengeš, Župnijski urad Mengeš, ČD Lukovica, ČD Komenda, ČD Moravce, ČD Kamnik, Čebelarstvo Božnar d.o.o., Franc Peterka, Društvo Mihaelov sejem in Matej Blejec.

Po prireditvi je sledilo družabno srečanje čebelarjev in domačinov, ki so se udeležili Mihaelovega sejma v Mengšu.

močne in zdrave zimske čebele. Sicer pa smo kranjskogorski čebelarji poudarjali pomembnost časovnega načrta zatiranja varoe. Tega naj bi imelo in v sodelovanju s pooblaščenim veterinarsko službo izvajalo vsako čebelarsko društvo, kajti le tako bo zagotovljena tudi uspešnost zatiranja.

Oktober 2000 so kranjskogorske čebelarje obiskali predstavniki avstrijskega čebelarskega društva iz Beljaka. Ob tej priliki so si gostje ogledali nekaj čebelnjakov, način čebelarjenja, način boja proti varoi, pridobivanja medu v Gornjesavski dolini, zanimalo jih je tudi naše prilaganje Evropski uniji. Razšli smo se z ugotovitvijo, da sta čezmejno sodelovanje in izmenjava informacij brez dvoma koristni za obe strani.

Za konec velja ugotovitev, da je organiziranje čebelarskih delavnic po vzoru našega društva za čebelarje zelo zanimivo in poučno. Z izmenjavo praktičnih izkušenj na strokovni čebelarski ravni bomo tudi uspešneje reševali skupne probleme.

Tržiški čebelarji so prisluhnili izkušnjam Janeza Gregorja, pridobljenim v boju z varoo v nakladnih panjih.

Foto: Milan Meglič

Avstrijski čebelarji na obisku v Kranjski Gori 21. oktobra 2000. Tretji z leve predsednik Imkerverein Villach, Warmuth Peter.

Foto: Milan Meglič

OSNOVNA ŠOLA KOVOR JE POVEZANA S KRAJEM IN ČEBELARJI

Irma Lipovec

V podružnični šoli Kovor smo oktobra na široko odprti z vrata vsem ljubiteljem čebel in čebelarjem. Predstavili smo svoj projekt ČEBELE.

Učenci so raziskovali zgodovino čebelarstva, spoznali so vrste čebel, še posebej kranjsko sivko, ter pomen čebele za človeka. Zbirali so pregovore, pesmice in zgodbe o čebelah, pisali pa so tudi spise o tej temi. Zbirali smo recepte za medeno pecivo in izdali knjižico KUHAJMO S ČEBELICO.

Poleg tega smo izdelovali še zanimive sveče iz satnic in čebeljega voska. Barvali smo tudi panjske konč-

Čebelarstva razstava v šoli.

Janez Ribnikar iz ČD Trzič.

nice. Zelo smo bili veseli čebelarjev iz Čebelarskega društva Trzič, saj so nam zelo veliko pomagali pri našem projektu. Učencem so predstavili čebelarjevo delo in razstavili vse, kar za svoje delo potrebuje čebelar. Učilnica se je spremenila v pravi muzej, saj smo pripravili razstavo čebelarstva od prvih začetkov do današnjih dni. Učenci so tako spoznali različne vrste panjev, videli so satnice, satnike, orodje in čebelarjeve pripomočke, različne točilnice in ustrezno literaturo.

Podjetje Medex je razstavilo svoje izdelke in tako smo lahko videli, kako nam med in drugi čebelji pridelki pomagajo ohraniti zdravje. Ob slovesnem odprtju so še prav posebej izkazale mamice naših učencev, saj so se mize kar šibile pod težo peciva, ki je dišalo po medu. Razstava je bila odprta še v nedeljo za krajane ter v ponedeljek za šolske skupine in vrtce, kljub slabemu vremenu pa si jo je ogledalo veliko število ljudi.

TUDI ČLANI ČEBELARSKEGA DRUŠTVA TRZIČ SMO SODELOVALI NA ČEBELARSKEM DNEVU V SOLI V KOVORJU

Za naše čebelarsko društvo je bilo povabilo OŠ Kovor k sodelovanju pri projektu pravi izziv in brez omarjanja smo bili pripravljene sodelovati. Ker so vsi naši člani radi sprejeli povabilo, pri izbiri in zbiranju razstavnih eksponatov ni bilo nikakršnih težav. Pri tem se je zlasti izkazal Zdenko Tišler, saj je razstavil tudi več maket slovenskih čebelnjakov, ki jih je izdelal sam, poleg tega pa je poskrbel, da so obiskovalci dobili tudi ustrezno razlago.

Množičen obisk razstave je bil pravzaprav priznanje vsem, ki so v sodelovali v projektu. Za uspešno izveden projekt je treba pohvaliti učitelje šole, posebno zahvalo pa zasluži vodja projekta in vodja podružnične šole ga. Irma Lipovec.

V našem društvu smo prepričani, da je bilo to sodelovanje spodbuda za ustanovitev čebelarskega krožka na tej šoli, saj so učenci izrazili veliko zanimanje zanj.

Za ČD Trzič *Janez Ribnikar*

PODJETJE METALIC, d.o.o. Šmartinska 252, 1260 Ljubljana-Polje

Podjetje **METALIC, d.o.o.**, vam ponuja izjemno uspešno napravo **EKO FOG 2003** z bencinskim agregatom ter dozatorje s stojalom, za katere lahko kot pogonsko sredstvo uporabijo vse vrste elektroagregatov. Napravi sta namenjeni zatiranju varoe pri čebelah. Za obe napravi so na voljo tudi zaščitne šobe za dozator. Društva imajo možnost nakupa omenjenih naprav z občinskimi subvencijami, za pridobitev katerih izdamo strokovno mnenje veterinarske službe. Napravi si je mogoče tudi izposoditi.

Za vse potrebne informacije smo vam na voljo od ponedeljka do petka od 7. do 20. ure, med sezono pa tudi ob sobotah in nedeljah na tel. številkah: 01/52 92 246, 01/52 93 436, GSM: 041/718 743.

USTANOVILI SMO PRVO DRUŠTVO ZA ZAŠČITO GEOGRAFSKEGA IZVORA KOČEVSKEGA MEDU

Kot vsi drugi čebelarji tudi kočevski na žepu občutimo upadanje kupne moči podeželja in slepomišenje Medexa, ki odkupne cene ne glede na kakovost medu določa, kakor hoče. Ker se zavedamo, da je med, pridelan v prostranem okolju Kočevskega roga, na območju od Turjaka do Kolpe, od Loškega Potoka do podnožja Roga v Beli krajini, vrhunske kakovosti zaradi naravnih danosti, smo se odločili, da ta biser ekološko najčistejšega območja v državi, na katerem je kar devetdeset odstotkov gozdnatih površin s skupno površino 100.000 hektarjev, geografsko zaščitimo.

Medu s tega območja, ki ga bomo prodajali pod geografsko oznako oz. blagovno znamko »Kočevski med«, se bo, upamo, sčasoma zvišala tudi cena. Na trgovskih policah bo prepoznaven po logotipu medvedka, ki je v tem prostoru tudi doma.

Kako se je začelo?

Spomladi leta 1999 sem v pogovoru z županom in podžupanom občine nakazal našo namero. Podžupan občine g. Janez Črnač se je nad zamislilo o zaščiti kočevskega medu zelo navdušil in obljubil pomoč. K sodelovanju je povabil direktorico Podjetniško-informacijskega centra go. Mileno Glavač in svojega znanca g. Stanka Renčlja, sodelavca Biotehniške fakultete in velikega poznavalca zaščite geografskega izvora kmetijskih pridelkov. Dr. Renčelj je postal gonilna sila projekta. Ker smo se zavedali, da kočevski čebelarji pridelamo premajhno količino medu za resen nastop na tržišču, smo k sodelo-

vanju povabili tudi čebelarje iz čebelarskih društev Velike Lašče, Ribnica, Dolenjske Toplice, Semič in Črnomelj. Društvo smo ustanovili jeseni 1999 in za izvedbo programa pridobili tudi nekaj državne pomoči, ki smo jo povečini namenili za analize medu na Kmetijskem inštitutu Slovenije. V začetku leta 2000 smo zarisali območje katastra in izdelali ustrezen elaborat s predpisi, vse to pa je bilo potrebno za pridobitev ustreznega dovoljenja pri Uradu za intelektualno lastnino RS za uvedbo zaščite geografskega izvora in promocijo »Kočevskega medu«. To je hkrati tudi uradni naziv društva. Dovoljenje smo prejeli avgusta letos. Ponosni in veseli smo tega uspeha, hkrati pa se zavedamo, da smo šele na začetku. Zdaj si prizadevamo za izdatnejšo pomoč Ministrstva za kmetijstvo. S temi sredstvi bi sofinancirali izdelavo ustrezne embalaže, tiskanje promocijske zgbanke, nakup ustrezne aparature za kontrolo kakovosti in morda celo polnilno linijo. Pozimi bomo v sodelovanju z BTF pripravili in izvedli nekaj delavnic o kočevskem medu. Vsi tisti, ki bodo svoje čebele prepeljali na območje novega društva in bodo njegovi člani, bodo svoj med lahko ponudili našemu društvu. O podrobnostih o poteku meje in pašnih poverjenikih v posameznih čebelarskih društvih pa kaj več v aprilski številki Slovenskega čebelarja.

*Predsednik društva za geografsko zaščito in
promocijo »Kočevskega medu«
Lojze Pešelj*

MLADI ČEBELARJI IZ SLOVENSKE BISTRICE IN OPLOTNICE SO POSADILI VEČ KOT DVANAJST TISOČ MEDOVITIH RASTLIN

Čebelarsko društvo Slovenska Bistrica je med svoje naloge uvrstilo tudi zasajevanje medovitih rastlin, saj se pašne razmere iz znanih razlogov nenehno slabšajo. Navezali smo stike z gozdarji in šolami ter za vsako šolo pooblastili posamezne člane, da so poskrbeli za strokovno pravilno izvedbo naloge. Našo dejavnost smo posvetili novemu tisočletju in kongresu Apimondie 2003. Vsako posajeno drevesce je dobilo ploščico z napisom v spomin na ta dohodek.

Na višinskih območjih je bilo posajenega največ gorskega javorja, na nižjih območjih pa poljskega javorja, lipe, divje češnje, pravega kostanja, divjih hrušk, lesnik, jerebik in smreke.

Ker je spomladi sadik zmanjkalo, bodo zadnjih tisoč sadik posadili jeseni. Med učenci na šolah je bilo zanimanje za sadike tako veliko, da vsem ni

smo mogli izpolniti vseh želja. Izkazali so se tudi mladi čebelarji. Sredstva za sadike so prispevali: občina Slovenska Bistrica, občina Oplotnica, Zavod za gozdnove Slovenska Bistrica, Nova Kreditna banka Maribor, drevosnica Muta in drevosnica Seme sadike Markovci, Impol servis, Mercator Planika Slovenska Bistrica. Šest šol, ki so se v akciji najbolj odre-

zale, pa je za svoje delo prejelo nagrade, ki so jih prispevali založbe Mladinska knjiga, Kmečki glas, Ataja in Epta, vse iz Ljubljane, in Didakta iz Radovljice ter Tovarna olja Slovenska Bistrica. Vsi sodelujoči so prejeli lična priznanja v spomin na koristno opravljeno delo v prid naravi in čebelicam.

Mentor **Norbert Jedlovčnik**

REJCI MATIC POZOR!

Za francoski trg bomo letos odkupovali Kranjske avtohtone matice, in to:

20. maja – 27. maja – 10. junija – 15. julija – 26. avgusta, in sicer vsakokrat okrog 1200 matic.

Čebelje družine: 1000 družin sredi maja 2001. Vse informacije na Čebelarški zadrugi CELJE v Celju ali e-mail: carnica@apiphyt.com.

SKEPI DRUGE SEJE KOMISIJE ZA TEHNOLOGIJO ČEBELARJENJA

Seja komisije je bila na sedežu Čebelarke zveze Slovenije 8. novembra 2000. Udeležili so se je g. Rozman, g. Mihelič, g. Zidarič, dr. Grad, g. Babnik in g. Debelak. Odsotnost je opravičil g. Kozinc.

Dnevni red:

1. Strategija čebelarjenja.
2. Poročilo in razprava o novih obetih in možnostih večmatičnega čebelarjenja.
3. Nadaljevanje podeljevanja priznanj AŽ za inovacije.
4. Predlogi tem za obravnavo v komisiji.
5. Razno.

Komisija je obravnavala vse točke dnevnega reda in sprejela naslednje sklepe in priporočila:

K tč. 1: Soglasno podpiramo stališča in predloge, ki jih je oblikoval predsednik komisije M. Debelak v dopisu, ki ga je 23. oktobra 2000 poslal Kmetijskemu inštitutu Slovenije oz. dr. Janezu Poklukarju.

Še zlasti se zavzemamo, da bi med stališča in naloge t. i. Strategije čebelarstva uvrstili vse, kar je zapisano v omenjenem dopisu, predvsem pa naslednje:

1. Na celotnem območju R Slovenije je dovoljena le reja avtohtone kranjske čebele.
2. Vsi rejci čebel so združeni v enotni čebelarški organizaciji
3. V okviru enotne čebelarke organizacije delujejo različne interesne skupine, med njimi je še posebej pomembna skupina tržno usmerjenih čebelarjev.
4. Vsestransko podpiramo inovacijsko dejavnost naših čebelarjev.
5. Ustrezno je treba dokumentirati tehnološke dosežke pri vseh panjskih sistemih, ki se uporabljajo v Sloveniji.
6. Ukreniti je treba vse potrebno za to, da bodo prisojne čebele (opraševalke) navzoče na celotnem območju Slovenije.

K tč. 2: Komisija odobrava prizadevanja za izboljšanje čebelarjenja v vseh panjskih sistemih, ki jih upo-

rabljajo slovenski čebelarji. Glede na to, da čebelarji v Sloveniji povečini uporabljajo AŽ panje, so še zlasti koristne izboljšave in dopolnitve le-teh. Komisija podpira tudi prizadevanja sekcije za razvoj sistema AŽ panja na področju preprečevanja rojivosti čebeljih družin. Vsi člani komisije so zagotovili osebno sodelovanje pri nadaljnjih poskusih in preverjanju protirojnih učinkov večmatično sestavljenih družin v rojilnem obdobju.

V Slovenskem čebelarju je treba objaviti posebno vabilo vsem zainteresiranim čebelarjem o sodelovanju pri protirojnim poskusu in preverjanju učinkovitosti s sestavljenima družinama z enim spodnjim žrelom.

K tč. 3: Po mnenju komisije je akcija podeljevanja priznanj in nagrade Antona Žnidaršiča za inovacije pozitivna in jo je treba na podlagi dosedanjih izkušenj nadaljevati.

Nove kandidate za priznanja AŽ je treba iskati med tistimi čebelarji inovatorji, ki doslej iz različnih razlogov niso kandidirali, čeprav so njihove inovacije znane in uspešne.

Posebna priložnost za ugotavljanje inovacij je vsako leto na razstavnem prostoru na državnem čebelarškem srečanju v Celju.

K tč. 4: Na redne seje komisije bomo še naprej uvrščali predvsem ključne naloge komisije, ki se nanašajo na problematiko uporabe tehnologij za uspešno čebelarjenje.

Ker je delo komisije razdeljeno na sekcije, je treba na dnevni red sej komisije uvrščati tudi poročila o delu posameznih sekcij.

Komisija predlaga gradbenemu odboru za zgraditev čebelarkega centra v Lukovici, da komisijo vključi v zgraditev centra na vseh področjih, ki sodijo v delovno področje komisije. V zvezi s kongresom Apimondie v Ljubljani komisija pričakuje čimprejšnje vključevanje v konkretne naloge, ki jih bo treba opraviti.

Za komisijo za tehnologijo
predsednik **Marjan Debelak**

govorbar 7-11 foto SPRING

Medex

Vse lepe zgodbe iz čebelnjega panja

*Z*a devetimi planeti se obisjana s soncem in mesecem vrta Zemlja.

Na enem najlepših predelov, ob morju in med visokimi gorami, leži deželica, kjer od pamtveka za zdravje skrbijo čebele. Marljivosti in pridnosti so se prebivalci naučili od teh dobrih živalic. Iz panjev, iz satovja priteka skrbno zbrano zdravje, ki mu rečejo med. Vse skrivnosti dobrega počutja so skrite v njem. Varuje pred boleznimi, krepi telo in bistri duha. V celem stvarstvu nismo našli tako čudodelnega zdravila, kot v tem zlatorumenem darilu narave.

Vsi cvetovi se leskečejo v naši dobri volji.
To povest bomo ponesli daleč

PROAPIN - PROPOLIS

v tabletkah, kapljicah in razpršilu je naravni čebelji pridelek iz rastlinskih smol in čebeljih žlez. Deluje antibakterijsko, preprečuje in zdravi vnetja v ustni votlini, celi manjše odrgnine.

APIKOMPLEKS

je matični mleček in naravni multivitaminski izdelek, ki harmonično deluje po vsem telesu in bistri duha.

APISIRUP

lajša težave z dibali in je učinkovit pri kašlju.

medex
international, d.d.
ljubljana, slovenija

Vsem bralcem, čebelarjem in našim potrošnikom želimo veselo Božično praznike in srčno Novo leto 2001!

Medex International d.d., Ljubljana

SEZNAM TRGOVIN, V KATERIH SO ČEBELARJI – IMETNIKI ČLANSKE IZKAZNICE – JANUARJA UPRAVIČENI DO POSEBNIH POPUSTOV PRI NAKUPIH

Ker se je Čebelarstva zveza Slovenije odpovedala dohodku od reklam, ki jih objavljamo v reviji Slovenski čebelar, v korist čebelarjev članov, lahko vsi člani društev, ki prejema revijo Slovenski čebelar, pri nakupih s posebno člansko kartico v čebelarskih in drugih trgovinah uveljavljajo do 10-odstotne popuste. ČZS je doslej sklenila pogodbe z osmimi podjetji, prizadevali pa si bomo, da jih bo vsako leto več. Tako bodo čebelarji, imetniki članske izkaznice, dobili ob nakupih s popusti delno ali v celoti povrnjeno članarino ČZS.

Vse čebelarje in predvsem vodstva društev prosimo, da s to ugodnostjo, ki jo ČZS ponuja svojim članom, seznanijo vse nečlane in »družinske člane«.

TRGOVINE S POPUSTI V MESECU JANUARJU:

1. APIS M & D, d.o.o., Čuža 7, VRHNIKA, daje imetnikom veljavne članske izkaznice 4-odstotni popust pri nakupu in gotovinskem plačilu čebelarske opreme v vrednosti več kot 5.000 SIT le na sedežu podjetja.
2. ČEBELARSKA ZVEZA MARIBOR, Tyrševa ul. 26, Maribor, daje imetnikom veljavne članske izkaznice 5-odstotni popust pri nakupu čebelarske opreme in drobnega pribora v vrednosti od 5.000 do 10.000 SIT in 10-odstotni popust pri nakupih v vrednosti več kot 10.001 SIT.
3. LOGAR TRADE, čebelarstvo, proizvodnja in trgovina d.o.o., Zupanova 1, 4208 Šenčur, daje imetnikom veljavne članske izkaznice 4-odstotni popust pri gotovinskem plačilu čebelarske opreme v vrednosti več kot 5.001 SIT le na sedežu podjetja.
4. MEDEX INTERNATIONAL, d.d., Linhartova 49a, LJUBLJANA, daje imetnikom veljavne članske izkaznice 5-odstotni popust pri nakupu čebelarske opreme v vrednosti do 9.999 SIT in 10-odstotni popust pri nakupih v vrednosti več kot 10.000 SIT.
5. RIHAR JOŽE, s. p., čebelarstvo in izdelava čebelarske opreme, Gabrje 42, DOBROVA, daje imetnikom veljavne članske izkaznice 4-odstotni popust pri nakupu v vrednosti več kot 5.000 SIT.
6. VELETRGOVINA VEMA eksport – import d.d., Tržaška cesta 65, MARIBOR, daje imetnikom veljavne članske izkaznice 5-odstotni popust za nakup v vrednosti od 5.000 do 10.000 SIT in 10-odstotni popust za nakupe v vrednosti več kot 10.001 SIT v prodajnih enotah Cash & Carry v trgovskem centru BDC, Tržaška 65, Maribor, na oddelkih čebelarske embalaže, gostinske in trgovske opreme, trgovine s tekstilom in galanterijo in na oddelku Deteljica – darilni bazar.
7. ŠTAJERSKA ČEBELARSKA ZADRUGA CELJE – Prodajalna Čebelarna, Gosposka 3, 3000 Celje, daje imetnikom veljavne čebelarske izkaznice 3-odstotni popust pri nakupu repromateriala v vrednosti več kot 5.001 SIT in 5-odstotni popust pri nakupu v vrednosti več kot 20.000 SIT.

Čebelarstva zveza Slovenije

Ugodno – kozarci za med

Firma

STENKO d.o.o.

Špruha 3 – TRZIN – ☎ 01 562 17 23

Čebelarjem ponujamo steklene kozarce po ugodnih cenah, 720 ml (grlo Ø 82 mm) po 25 SIT/kos, 370 ml (grlo Ø 66 mm) po 21 SIT/kos, pokrove, zlato lakirane, 0,82 mm po 11 SIT/kos in 0,66 mm po 9 SIT/kos.

Cene so brez DDV, po dogovoru naročeno blago tudi dostavimo.

spomin

ALOJZ ŠKULJ

Ko so letos spomladi njegove čebele z največjo vneto začele skrbeti za novi rod, se je moral od njih posloviti naš dober čebelar, prijatelj in mentor številnim mladim čebelarjem.

Njegova življenjska pot se je začela leta 1920 v Zgornjih Kališčih pri Velikih Laščah. Že kot bosonog fantič, ki je po dve uri pešalil v eno smer do osnovne šole, je domov grede našel prvi roj čebel, jih shranil v kartonsko škatlo in tako začel ob nasvetih soseda čebelarja tudi sam čebelariti. Po osnovni šoli se je izučil za mizarja, se poročil v bližnjih Dolnjih Podpoljanah, čebele pa je seveda vzel s seboj. Kot dober mizar je spoznanja iz življenja čebel prenesel v izdelavo panjev in opremo čebelnjakov. Lojze pa je bil vseskozi tudi dejaven član čebelarskega društva. Vse od leta 1950 je bil kot dolgoletni tajnik in večkratni predsednik društva duša in srce velikolaških čebelarjev. Med domačimi, ribniškimi in dobropoljskimi čebelarji je veljal za naprednega čebelarja, ki jim je nesebično posredoval tudi svoje znanje in izkušnje. Za delo je prejel vsa tri odličja Antona Janše, ponosen pa je bil tudi na plaketo Napredni čebelar Jugoslavije, ki mu jo je leta 1974 podelila Zveza čebelarjev Jugoslavije. Na zadnjo pot so ga poleg številnih čebelarjev iz bližnje in daljne okolice marca letos pospremili tudi člani lovskih in turističnih društev ter številni krajanji. Kot prijeten in duhovit sogovornik, ljubitelj narave, kronist z zavidanja vredno sposobnostjo pisanja, kot človek dobrih rok in poštenjak, ki mu težko najdeš para, bo Močilski Lojze, kot smo ga po domače klicali, še dolgo ostal v našem spominu.

Čebelarsko društvo Velike Lašče

ANTON KREFL

Konec julija 2000 smo se člani ČD Kokarje in čebelarji zgornjesavinjske Čebelarske zveze Mozirje na pokopališču na Rečici ob Savinji poslovili od našega dolgoletnega člana Antona Krefla.

Rodil se je pred 86 leti in čebelaril polnih 54 let. Bil je eden od ustanoviteljev ČD Kokarje leta 1955, kar 34 let pa je bil tudi njen tajnik. Od ustanovitve leta 1976 je dejavno deloval tudi v organih ZČZ Mozirje. Veliko si je prizadeval za

napredek organiziranega čebelarjenja, zato je tudi njegova zasluga, da sta ČD Kokarje in zgornjesavinjska čebelarska zveza danes trdni, vsesplošno dejavni in uspešni organizaciji.

Za svoje požrtvovalno delo je prejel odličji Antona Janše III. in II. stopnje, člani ČD Kokarje pa smo razglasili tudi za častnega člana.

Na zadnji poti smo ga čebelarji Zgornjesavinjske doline pospremili s štirimi društvenimi prapori. Kot delovnega in dobrega čebelarja ga bomo ohranili v lepem spominu.

Zgornjesavinjska čebelarska zveza

MIRKO ŽAVCER

Neizprosna smrt je ob koncu pomladi iz naših vrst iztrgala komaj 46 let starega dolgoletnega člana ČD Selnica ob Dravi Mirka Žavcerja. V svojem čebelnjaku je ljubiteljsko čebelaril z 8 do 10 družinami v AŽ panjih.

Na zadnjo pot smo ga selniški čebelarji pospremili v prvem tednu poletja in se mu poklonili z društvenim praporom.

Iskrenega prijatelja bomo ohranili v lepem spominu.

ČD Selnica ob Dravi

FRANC GODEC

Nenadoma nas je zapustil dolgoletni član, mentor in prijatelj Franc Godec. Rodil se je leta 1920 na Kresniških Poljanah pri Litiji. Izučil se je za zidarja, končal delovodsko šolo in postal nadzornik železniške proge na odseku Dravograd-Maribor. Čebelariti je začel leta 1954 v Podvelki z 10 družinami.

Leta 1962 se je preselil na Pragersko in tam je svoje čebelarstvo povečal na 46 družin. Sodeloval je z znanim mariborskim čebelarjem Petrom Močnikom in na Pragerskem ustanovil čebelarsko družino, ki jo je kot predsednik vodil do priključitve k slovenjebistriški družini. Vsa leta potem je bil član UO našega društva ter član UO in NO Zveze čebelarskih društev Maribor. Dolga leta je vzgajal mladi rod čebelarjev kot mentor krožka na šoli v Pragerskem. Prek časopisov je obveščal javnost o delu našega društva. Njegove čebele pa ne samevajo. Z ženo

Helena, ki je moža pri čebelarstvu dejavnosti vedno podpirala in mu pomagala, sta tudi doma vzgojila novi rod čebelarjev. Njegova sinova Brane in Andre nadaljujeta čebelarstvo tradicijo družine Godec, vsak v svojem čebelnjaku. Tudi ta podatek pove, koliko ljubezni, razumevanja in samoopovedovanja sta zmogla in darovala starša, da sta svojo ljubezen do čebelic prenesla na mladi rod.

Za svoje delo je prejel državna odlikovanja, čebelarji smo mu za njegovo nesebično delo podelili odličja Antona Janše III., II. in I. stopnje.

Bistriški čebelarji smo mu hvaležni za njegovo delo. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Čebelarstvo društvo Slovenska Bistrica

JAKOB KOŠNJEK

Oktober 2000 smo se na pokopališču v Predosljah poslovili od dolgoletnega člana Čebelarstva društva Britof-Predoslje Jakoba Košnjeka.

Rodil se je leta 1926. Čebelariti je začel že leta 1952, najprej s tremi panji, pozneje pa je čebelaril s 30 panji in ostal zvest čebelam vse do smrti. Bil je aktiven član v takratni Čebelarstvu družini Predoslje, saj je bil kar 17 let njen predsednik. Pozneje pa je bil član upravnega odbora.

Svoje izkušnje in ljubezen do čebel je prenašal tudi na najmlajše. V osnovni šoli Predoslje je organiziral čebelarski krožek in bil deset let njegov mentor. Bil je tudi pobudnik za posaditev medovitih rastlin v okolici šole. Kot čebelarški preglednik je dejavno sodeloval tudi na tem področju.

Za svoje dejavno delovanje na področju čebelarjenja je prejel odličji Antona Janše III. in II. stopnje. Kot vestnega in dejavnega člana ga bomo ohranili v lepem spominu.

Čebelarstvo društvo Britof-Predoslje

JOŽE RAZGOR

V najlepšem pomladnem mesecu – maja 2000 – smo se poslovili od skrbnega čebelarja Jožeta Razgorja.

Rodil se je leta 1925 v Novi Cerkvi in pozneje preživel svojo mladost v Dobrni, kjer je obiskoval osnovno šolo. Tedaj je šolo v Dobrni vodil ravnatelj, ki je s svojim znanjem in zavzetostjo tako učencem kot njihovim staršem posredoval nova dognanja na vseh področjih kmetijstva, še posebej pri vzreji čebel.

Pokojni Jože Razgor je kot vzoren in odličen uče-

nec 4. razreda za nagrado prejel panj čebel. In tako se je začela njegova ljubezen do teh dobnih žuželk, ki jo je gojil vse do svoje smrti. Odpovedati se jim je moral le med vojno, ko je bil prisilno mobiliziran v nemško vojsko (Anglija, Francija). Kot 19-letni vojak je bil hudo ranjen, izgubil je levo roko in postal invalid. Po vrnitvi iz vojnega ujetništva se je s svojo močno voljo znova uvajal v delo in uspelo mu je premagati nemoč invalida. Leta 1961 se je poročil, si ustvaril družino in ob pomoči svoje žene zgradil lasten dom. Ob njem je ob pomoči domačih uspešno čebelaril. S svojo zavzetostjo je do podrobnosti sledil življenju čebeljih družin, te pa so mu v zahvalo za njegovo skrb nabirale sladke med. Kot zavzet čebelar je na terenu sodeloval pri izobraževanju čebelarjev na področju zdravstvenega varstva čebel in se udeležil mednarodnega čebelarstva kongresa na Dunaju.

Ob božiču leta 1989 je pokojnega prizadela izguba čebel, saj je zlobna roka podtaknila požar v njegovem čebelnjaku, tako da je ta v celoti zgorel. Njegov trden značaj in velika volja sta mu pomagala, da je postavil nov čebelnjak in nadaljeval gojenje njemu tako dragih čebel.

Njegovo zavzeto delo v čebelarstvu vrstah ni ostalo neopazno.

Za uspešno delo na tem področju mu je Čebelarstvo društva Celje podelila odličje Antona Janše III. stopnje, nekaj let potem pa mu je Zveza čebelarstva društev Celje podelila še odličje Antona Janše II. stopnje. Od prijatelja in čebelarja smo se s čebelarstvom praporom poslovili na celjskem pokopališču. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Čebelarstvo društvo Henrik Peternel Celje

ALOJZ MAROLT

Zadnje oktobrsko sonce je prijeto grelo, čebelice pa so silile iz panjev, ko smo se v Črnem Potoku pri Kočevju lani zadnjič poslovili od našega dolgoletnega člana in prijatelja Alojza Marolta.

Pokojnik se je rodil leta 1941 na kmetiji na Školovci pri Velikih Laščah. Že kot majhen fantič je lovil čmrle, pri 11 letih pa je dobil svoj prvi panj čebel, ki mu ga je podaril sosed čebelar. Od takrat in vse do preranega groba so ga več kot 48 let spremljale čebele. Alojz je bil dobrega srca, rad je razdajal roje ali kako drugače pomagal čebelarjem. Ko je bil še zdrav, je čebelaril s 40 do 50 čebeljimi družinami. Zdaj jih je sinu zapustil sedem. Pokojnika smo z društvenim praporom v velikem številu pospremili k zadnjemu počitku. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Predsednik ČD Kočevje Viktor Pešelj

ČLANI! ČEBELARSKA ZVEZA VAM PONUJA

LITERATURA	ds %	cena	DDV	cena z DDV
Od čebele do medu	8	7.407	593	8.000
Med in zdravje – Kapš	8	6.944	556	7.500
Varoza čebel – Rihar	8	2.778	222	3.000
Mana iglavcev, napoved med. – Rihar	8	2.639	211	2.850
Čebelarjeva opravila – Debelak	8	1.389	111	1.500
Mladi čebelar – Gregori	8	556	44	600
Čebela se predstavi – krožkarji	8	926	74	1.000
Čebela se predstavi – nekrožkarji	8	1.852	148	2.000
Od čebelnjaka do medenjaka – Angerer	8	806	64	870
Priročnik za začetnike	8	279	21	300
Zbornik referatov – Celje 2000	8			
Življenjski cikel čebelje družine	8	463	37	500
Igra – Odkrivanje čebelarstva	8	185	15	200
VIDEOKASETE				
Čebelarstvo	8	3.215	185	2.500
Zreja matic	8	1.852	148	2.000
Jaz čebela	8	3.426	274	3.700
NALEPKE, LETAKI				
Samolepilna nalepka za kozarec	19	4	0.50	4,50
Letak za prodajo medu (100 kosov)	19	50	10	60
Ekološki letak – varujte čebele (100 kos.)	19	420	80	500
Kranjska čebela – njena dežela	19	168	32	200
Razglednica s čebelarškim motivom	19	101	19	120
ODLIČJA, DIPLOME				
Odličje A. Janše – komplet	19	2.773	527	3.300
Različne diplome	19	42	8	50
SLOVENSKI ČEBELAR	8	602	48	650

IZDELOVANJE ČEBELJIH PANJEV

IDRIJSKA 10, 1360 VRHNIKA, TEL.: 01/755 13 17

GSM 041 420 200

V ZALOGI:

- panji AŽ (9s, 10s, 12s)
- prašilčki (5s, 7s)
- satniki lipovi
- zaklade Debelak (9s, 10s)
- pitalniki Frančič
- distančni vložki
- vehe za povezavo AŽ panjev

Po želji izdelamo tudi druge vrste panjev.

NOVO: Pri nakupu 10 panjev vam podarimo prašilček.

*Vesele božične praznike,
in veliko sreče, zdravja
in medu*

v letu 2001!

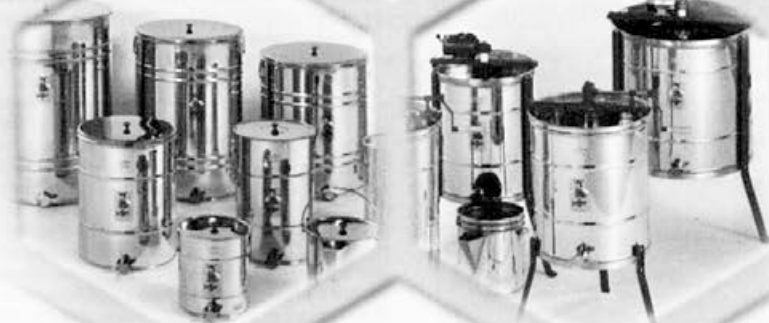
LOGAR TRADE, čebelarstvo, proizvodnja in trgovina, d.o.o.
Zupanova 1, SI - 4208 Šenčur, Slovenija
tel.: (+386) 04 25 19 410, faks: (+386) 04 25 19 415, e-pošta: logar-trade@siol.net

Logar

ČEBELARSKA OPREMA

Zahtevajte
brezplačen
katalog!

Delovni čas trgovine:
od ponedeljka do petka od 8.00 do 12.00 in od 15.00 do 18.00
ob sobotah od 9.00 do 12.00

Pri gotovinskem nakupu čebelarске opreme v vrednosti več kot 5.000 SIT
priznamo čebelarjem z veljavno člansko izkaznico 4% popust.

PRAVILA ČEBELARSKE ZVEZE SLOVENIJE

(NADALJEVANJE)

13. člen

Članstvo v Zvezi preneha:

- po zakonu,
- s pisno izjavo o izstopu,
- s smrtjo člana,
- z izključitvijo na podlagi dokončnega sklepa upravnega odbora ali občnega zbora kot pritožbenega organa Zveze.

ORGANI ZVEZE

14. člen

Organi Zveze so:

- občni zbor,
- upravni odbor,
- **predsednik Zveze**,
- nadzorni odbor,
- častno razsodišče.

OBČNI ZBOR

15. člen

Občni zbor je najvišji organ, ki ga sestavljajo delegati članov Zveze. En delegat zastopa enega člana Zveze.

16. člen

Občni zbor je sklepčen, če je ob napovedanem začetku navzočih več kot polovica delegatov. Lahko pa občni zbor veljavno sklepa tudi pol ure po napovedanem sklicu, če je navzočih več kot tretjina delegatov z veljavnimi pisnimi pooblastili članov Zveze.

17. člen

Občni zbor odpre predsednik Zveze in ga vodi, dokler navzoči ne izvolijo tričlanskega delovnega predsedstva. Poleg tega občni zbor izvoli še verifikacijsko komisijo (3 člani), zapisnikarja in dva overitelja zapisnika, po potrebi pa tudi volilno komisijo (5 članov), kandidacijsko komisijo (5 članov) in druge delovne organe.

18. člen

Občni zbor je reden ali izreden.

Redni občni zbor sklicuje predsednik Zveze po sklepu upravnega odbora enkrat na leto.

Izredni občni zbor skliče predsednik Zveze po sklepu upravnega odbora, ali na zahtevo nadzornega odbora, ali na zahtevo tretjine članov. Če predsednik Zveze občnega zbora ne skliče v 30-ih dneh po prejemu zahteve, stori to predlagatelj sam. Za izredni občni zbor veljajo enake določbe Pravil kot za rednega, s tem da mora sklepati le o vprašanih, zaradi katerih je bil sklican.

Vabilo na občni zbor s predlogom dnevnega reda in gradivom za obravnavo je treba članom poslati najmanj 15 dni pred sklicem in objaviti v Slovenskem čebelarju.

Občni zbor je javen, zato se ga lahko udeležijo tudi drugi, vendar brez pravice odločanja.

20. člen

Občni zbor:

- sklepa o dnevnem redu,
- sprejema in spreminja Pravila Zveze in poslovnik o svojem delu,
- sklepa o poročilih organov Zveze,
- sprejema program dela in finančni načrt,
- potrjuje letni zaključni račun,
- voli in razreši predsednika,
- **izmed izvoljenih članov upravnega odbora voli in razreši tri podpredsednike Zveze,**
- **na delnih občnih zborih v volilnih okoliših voli in predčasno razreši člane upravnega odbora iz teh volilnih okolišev,**
- razreši upravni odbor,
- voli in razreši nadzorni odbor,
- voli in razreši častno razsodišče,
- voli in razreši delovne organe občnega zbora,

– na predlog vseh delegatov iz pokrajine glasuje o nezaupnici voljenim funkcionarjem Zveze iz te pokrajine,

– na predlog tretjine navzočih delegatov glasuje o nezaupnici predsedniku, ali podpredsedniku, ali upravnemu odboru, ali nadzornemu odboru, ali častnemu razsodišču Zveze,

– sklepa o včlanjevanju v druge organizacije ali za to pooblasti upravni odbor,

– na pritožbeni stopnji dokončno sklepa o izključitvi člana Zveze,

– sklepa o prenehanju Zveze,

– sklepa o pridobivanju in odsvajanju nepremičnin,

– sklepa o ustanavljanju skladov,

– dokončno sklepa o pritožbah članov zoper sklepe upravnega odbora in častnega razsodišča,

– odloča o drugih vprašanih, za katera je pooblaščen s pravili Zveze.

21. člen

Občni zbor sprejema sklepe z večino glasov na seji navzočih delegatov. O sprejemu in spremembi Pravil Zveze ter prenehanju Zveze občni zbor odloča z dvetretjinsko večino glasov navzočih delegatov.

22. člen

Volitve predsednika, podpredsednikov, članov upravnega in nadzornega odbora ter častnega razsodišča **so tajne**.

23. člen

Mandatna doba izvoljenih članov organov Zveze je 4 leta, po preteku pa je vsakdo lahko znova izvoljen v isti organ.

Volitve razpiše upravni odbor ter razpis objavi v Slovenskem čebelarju in v pismu, naslovljenem na vodstvo vsakega člana Zveze, in to najmanj šest mesecev pred volilnim občnim zborom.

Za pripravljajla volilna opravila, kot so evidentiranje in razvrščanje kandidatov na kandidatske liste, ter za stike in dogovarjanje s člani upravnega odbora lahko imenuje komisijo za evidentiranje.

Razen za člani upravnega odbora, ki jih volijo v volilnih okoliših, se volilni postopek deli na evidentiranje možnih kandidatov, ki mora biti končano 30 dni pred volilnim občnim zborom, ter na sprejem, razglasitev in objavo kandidatnih list za predsednika, člane nadzornega odbora in člane častnega razsodišča ter volitve.

Na delnem volilnem občnem zboru Zveze, sklicanem za posamezen volilni okoliš, izvolijo delegati članov Zveze naslednje število članov upravnega odbora Zveze, ki zastopajo njihov volilni okoliš: ljubljanski 3, gorenski 2, primorski 1, obalnoškarski 1, notranjski 1, dolenski 1, zasavski 1, celjski 2, posavski 1, podravski 2, pomurski 2, koroški 1 in belokrajski 1.

Zapisnik delnega volilnega občnega zbora o izvolitvi članov upravnega odbora Zveze za posamezen volilni okoliš, ki ga podpišeta delovni predsednik in predsednik volilnega odbora, pošlje predsednik volilnega odbora na Zvezo najmanj 30 dni pred zasedanjem občnega zbora Zveze.

Za nadomestne ali predčasne volitve se smiselno uporabljajo določila tega člena, s tem da morajo ob nadomestnih volitvah člana nadzornega odbora ali častnega razsodišča iz posameznega volilnega okoliša člani Zveze iz tega okoliša predložiti kandidate za nadomestne volitve do prijave gradiva in pošiljanja vabil za občni zbor.

Če delegati na občnem zboru izglasujejo kolektivno nezaupnico upravnemu odboru, ali nadzornemu odboru, ali častnemu razsodišču, ali nezaupnico predsedniku Zveze, leti opravljajo nujna dela do izvolitve novih organov oziroma predsednika. Nadzorni odbor mora sklicati izredni volilni občni zbor najpozneje tri mesece po izglasovanju nezaupnice.

V organ Zveze je izvoljen kandidat (kandidati), za katerega so delegati oddali največ glasov.

(Nadaljevanje prihodnjič)

APIS M & D d.o.o.
MARKO DEBEVEC
ČUŽA 5
1360 VRHNIKA
tel., faks: (01) 755 12 82

Odprto: ob delavnikih od 9.–12. in od 16.–18. ure, ob sobotah od 9.–12. ure
PREDELAVA VOSKA V SATNICE PO UGODNIH CENAH
KUHA VOŠČIN IN TAKOJŠNJA MENJAVA VOŠČIN ZA SATNICE
PREVZEM VOŠČIN SAMO V PROZORNIH PLASTIČNIH VREČAH DO 31. MARCA 2001

- IZDELUJEMO POLNOVREDNE BELJAKOVINSKE POGAČE ZA KRMLJENJE ČEBEL, PO ŽELJI Z DODATKOM ZDRAVILNIH SREDSTEV
- APNENOGEL • NOSEMAGEL • STIMULANS • VAROGEL
- NA DEBELO IN DROBNO PRODAJAMO VSO ČEBELARSKO OPREMO
- NAROČENO BLAGO POŠLJEMO TUDI PO HITRI PAKETNI POŠTI

Vse čebelarje in čebelarstva družstva obveščamo, da izdelujemo hladno valjane, nelomljive satnice vseh velikosti.

- V zvezi s tem imamo urejeno vso dokumentacijo in vse možnosti za izdelavo.
- Satnice izdelujemo z novimi sodobnimi stroji, velikost celic popolnoma ustreza naši kranjski čebeli.
- Vosek steriliziramo v oljnih sterilizatorjih pri 125°C.
- Priporočamo vam, da se za nakup satnic dogovorite v okviru čebelarških društev (ugodnejša cena), po dogovoru pridemo po vosek tudi sami (če ga imate več kot 300 kg).
- Iz enega kilograma voska po dogovoru izdelamo od enajst do dvanajst AŽ satnic.
- Cene za predelavo voska v satnice so zelo ugodne, in sicer od 200 do 260 SIT za kilogram.
- Vosek odkupujemo po 600 do 700 SIT za kilogram.
- V zalogi imamo satnice, šestkrat vrtane, zbite in lepljene.

PRIZNANO VZREJEVALIŠČE MATIC – ČEBELARSTVO DEBEVEC, APIS M & D d.o.o., VRHNIKA

Sprejemamo prednaročila za kakovostne, izbrane in označene matice kranjske pasme. Konec maja in junija lahko pri nas dobite čebelje družine na petih in sedmih satih.

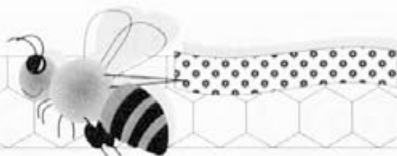
– NOVO! –

PRVA POTUJOČA ČEBELARSKA TRGOVINA V SLOVENIJI

*Vsem čebelarjem in kupcem želimo srčno, zdravo
in medeno novo leto!*

POZIMI IN SPOMLADI, KO ČEBELARSKA DRUŠTVA SKLICUJEJO OBČNE ZBORE,
ORGANIZIRAMO STROKOVNA PREDAVANJA IN NAKUP ČEBELARSKE OPREME
V POTUJOČI ČEBELARSKI TRGOVINI.

PRODAM večje število čebeljih družin v 10 AŽ S panjih ali brez, prevzem družin v drugi polovici aprila 2001, ☎ 01 524 64 22.

PRODAM cvetlični, akacijev in kostanjev med, propolis, avtoprikolico z 12 AŽ 10 S ter 4 S točilo z elektromotorjem, ☎ 02 522 18 57.

ODKUPUJEM čisti suhi propolis; plačilo bo prevzemu, ☎ 03 582 43 40 – zvečer.

KUPIM točilo na 4 AŽ sate, ☎ 02 522 11 63.

PRODAM 10 AŽ 10 S panjev, ☎ 05 688 80 46.

PRODAM komplet 50 letnikov SČ od leta 1949 dalje, ☎ 01 750 11 49.

PRODAM kostanjev med - cca 600 kg, ☎ 050 621 720.

KUPIM rabljene AŽ Pislakove panje, ☎ 02 792 33 31.

PRODAM več čebeljih družin in akacijev, cvetlični, kostanjev ter gozdni med, ☎ 07 495 95 47 po 16.00 uri.

JOŽE RIHAR s.p.

Čebelarstvo in izdelava čebelarске opreme

- Izdelujemo žične matične rešetke za vse vrste panjev, čebelarске lopatke, plastične odtočne pipe, lovilce rojev (lesice).
- Meljemo sladkor in izdelujemo sladkorne pogače po konkurenčnih cenah – prepričajte se!
- Pri nas dobite žico za žičenje, satnike (rogličičene), testne mreže za lovljenje varoj, plastične razmike ...
- Izdelujemo satnice in kuhamo voščine.
- **Plastična razstojišča za AŽ panje.**

Prepričajte se o kakovosti in ugodnih cenah naših izdelkov. Čebelarška društva obveščamo, da po dogovoru lahko pridemo tudi k njim in jim ponudimo naše izdelke in storitve.

JOŽE RIHAR, Gabrje 42

1356 Dobrova – tel./faks: 01/364 11 06, GSM 041 752 352

ŠTAJERSKA ČEBELARSKA ZADRUGA CELJE, z.o.o.

Prodajalna »ČEBELARNA«

3000 CELJE, Gosposka 3

Tel.: (03) 544 17 23

V trgovini lahko dobite ves čebelarски repromaterial:

- **panje, opremo, pribor, zaščitno opremo, hrano za čebele.**

Odkupujemo vse čebelje pridelke po ugodnih cenah.

Trgovina je odprta ob ponedeljkih, torkih, četrtnih in petkih od 8.–15. ure, ob sredah pa od 9.–12. in od 15.–18. ure. Odprta je tudi vsako prvo soboto v mesecu od 8.–12. ure.

Se priporočamo!

RAKOVEC
GUNCELJSKA 28a
1210 LJUBLJANA ŠENTVID

Telefon/faks: (01) 512 46 77

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME

IZDELUJEMO:

- točila za med na ročni ali električni pogon
- kadilnike
- lovilce rojev AŽ, LR, smukalce cvetnega prahu 330/280, matičnice
- cedila za med – enojna in dvojna
- posode za med 30, 50, 80 l
- posode in stojala za odkrivanje satja
- čebelarski pribor (vilice, univerzalne klešče, klešče za satnike, matične klešče)
- opremo za pranje (razstojišča AŽ 5 do 15 – nosilce matičnih rešetk, matične rešetke)
- matične rešetke haneman – LR sponke – zapaha – žico za žičenje satnikov.

NOVO! SMUKALCI ZA CVETNI PRAH

Cene so konkurenčne, se priporočamo!

**CENE MEDU NA LJUBLJANSKI TRŽNICI
IN PRI ČEBELARJIH NA DOMU**

Cene medu na tržnici v Ljubljani so bile decembra: hojev med 1.300 SIT, smrekov med 1.200 SIT, akacijev med 1.000 SIT, gozdni med 1.000 SIT, kostanjev med 1.000 SIT, cvetlični med 800 SIT, lipov med 1.000 SIT.

Pri čebelarjih na domu pa se cene medu gibljejo med 800 do 1.000 SIT, odvisno od vrste medu.

Urednik

**ČD SEVNICA VABI NA OBČNI ZBOR, KI BO 13. JANUARJA 2001 OB 16. URI
V HOTELU AJDOVEC V SEVNICI.**

Tajnik Viaktor Kladnik

Casopis Slovenski čebelar je ustanovilo »Slovensko čebelarsko društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko« leta 1898.

Izdaja ga Čebelarska zveza Slovenije, Cankarjeva 3, 1000 Ljubljana.

Tel.: tajništvo (01) 421 79 40, uredništvo: (01) 421 79 45 (Janez Mihelič, GSM: 040/209 004), faks: (01) 426 13 35,

e-pošta: cebelarska.zveza.slo@siol.net.

Izdajateljski svet: Lojze Peterle, Marjan Debelak, dipl. inž. arh., Janez Mihelič, univ. dipl. biol., dr. Jože Šnajder, dr. Janez Poklukar in dr. Aleš Gregorc.

Uredniški odbor: Janez Mihelič, univ. dipl. biol., Jože Babnik, inž. agr., dr. Jurij Senegačnik, doc. dr. Janez Poklukar,

mag. Mira Jenko - Rogelj, Marjan Debelak, univ. dipl. inž. arh., čebelarski mojster Franci Marolt, in dr. Aleš Gregorc.

Glavni in odgovorni urednik: Janez Mihelič, univ. dipl. biol., lektorica: Nuša Radinja, prof.

Letna naročnina za leto 2001 za nečlane je 7.200,00 SIT. Posamezna številka stane 600 SIT za člane oz. 650 SIT za nečlane

skupaj z 8 % DDV. Članarina, skupaj z naročnino za Slovenski čebelar, je 6.000 SIT. Člani lahko objavijo en brezplačen oglas

(20 besed) na leto, nadaljnja beseda je 50 SIT.

Reklamni oglasi: Cela barvna stran na ovitku 100.000 SIT, v sredini 60.000 SIT, pol strani 30.000 SIT, četrt strani 14.000 SIT.

Popust pri ceni za 3- do 5-kratno objavo je 10%, za 6- do 10-kratno objavo 20%, za letoletno objavo 30%.

Splošni oglasi po 50 SIT za besedo, enako tudi za osmrtnice, ki vsebujejo več kot 40 besed.

Številka žiroračuna pri APP v Ljubljani je: 50100-678-48636, davčna številka: 81079435.

Priprava za tisk: Prepress d.o.o., Ljubljana, tisk: Tiskarna Tone Tomšič d.d., Ljubljana.

Oblikovanje naslovnice: Boštjan Debelak, dipl. inž. arh.

DARILNI PROGRAM

NOVO

Plastični prozorni medvedki za med, praktični, za večkratno uporabo!

250 ml

350 ml

Velika izbira daril in darilnih dodatkov v darilnem bazarju **DETELJICA** in v C&C Embalaži.

Drobni darilni dodatki in aranžiranje

NOVO

Prodajni program keramičnih izdelkov za novoletno okraševanje

Pri nakupu nad 5.000 SIT velja **5% popust**, pri nakupu nad 10.000,00 SIT pa velja **10% popust**.

DARILNI BAZAR
DETELJICA

V zalogi imamo več kot: 40 vrst steklenic in steklenic, 12 vrst kozarcev in 16 vrst pokrovov za kozarce (Ø43 mm, Ø53 mm, Ø63 mm, Ø66 mm, Ø82 mm)

Barvno tiskanje manjših količin etiket za med, propolis, cvetni prah, po ugodnih cenah.

Ob zaključku leta 2000 Vam kolektiv Veme Veletrgovine d.d. želi vesel Božič in srečno Novo leto.

Želimo Vam veliko uspehov in sreče, ter osebnega zadovoljstva v novem letu.

